

ՄԵՐ ԱՆԿԻՒՆԷՆ

Ատրայժճան- Թուրքիա Շարունակուող Արշավը Հայութեան Դէմ

Ատրայժճանի նախագահ Իլ-
համ Ալիեւ գրեթէ ամէնօրեայ յայ-
տարարութիւններով կը շարունա-
կէ սպառնալ Արցախին ու Հայաս-
տանին: «Ո՛չ կարգավիճակ, ո՛չ ան-
կախութիւն, ո՛չ որեւէ յատուկ ար-
տօնութիւններ պիտի չունենան,
ինչպէս Ատրայժճանի քաղաքացի-
ները, այնպէս ալ անոնք», ըսաւ
ան վերջերս՝ բացայայտելով իր
իսկական նպատակները, որ է՝ Լեռ-
նային Ղարաբաղն ու անոր բնակ-
չութիւնը վերացնել Ատրայժճանի
քարտէզէն:

Արծազանգելով Ալիեւի այս
խօսքերուն Արցախի Հանրապե-
տութեան արտաքին գործերու նա-
խարար՝ Դաւիթ Բաբայեան շնոր-
հակալութիւն յայտնեց Ատրայժճա-
նի նախագահին՝ իր անկեղծու-
թեան համար, որ անակնկալ չէր,
սակայն վերահաստատելով, որ
Արցախի համար Ատրայժճանի
կազմին մէջ որեւէ կարգավիճակ
անընդունելի է:

Ալիեւի խօսքերուն այս ան-
գամ չարծազանգեց պաշտօնա-
կան Երեւանը, ամբողջութեամբ
անտեսելով զանոնք: Ծանօթ մեկ-
նաբան Յակոբ Պատալեանի կար-
ծիքով Երեւանը կը փորձէ ստեղ-
ծել իրավիճակ մը, որ Պաքուն
ստիպուած ըլլայ հաղորդակցիլ
Արցախեան Կողմին Հետ: «Երե-
ւանը որոշակիօրէն ետ քաշուած
կը պահէ ինքնակիրք մէկ կողմէ
ռուսական կողմին պատասխա-
նատուութիւնը բարձրացնելու,
միև կողմէ Արցախի անջատ միա-
ւորի որոշակի տարածութիւն բա-
նալու համար»:

Ալիեւ առանձին չէ իր այս հա-
կահայարշաւին մէջ: Թուրքիոյ ար-
տաքին գործոց նախարար Չա-
ուլուչղլուն կը յայտարարէ թէ,
Հայաստան չի կատարեր իր
խոստումները եւ կը շարունակէ
խօսիլ «Ձանգեզուրի միջանցքի»
մասին, իսկ նախագահ Էրտողան,
առանց վարանելու վերջերս կը
յոխորտար որ, Ատրայժճան յաղ-
թեց պատերազմը՝ շնորհիւ Թուրք-
իոյ օգնութեան:

Միև կողմէ, Վարչապետ Փա-
շինեանի եւ Իրանի նախագահ Ռա-
յիսիի միջեւ կայացած հեռաձայ-
նային խօսակցութեան ընթացքին՝
անդրադառնալով վերջին օրերուն
Հարաւային Կովկասի մէջ տեղի ու-
նեցող լարուած միջադէպերուն,
Ռայիսի յիշատակած է Իսլամական

Երեւանի «Սուրմալու» Առեւտուրի Կեդրոնին Մէջ Պայթումին Հետեւանքով Կայ Առնուազն 16 Ձոհ

Օգոստոս 14-ին, Երեւանի
«Սուրմալու» առեւտուրի կեդրո-
նին մէջ տեղի ունեցաւ հսկայ
պայթում, որուն հետեւանքով
զոհուեցան 16 անձիք, որոնց մէջ են
մէկ յղի կին եւ մէկ երեխայ: Այս
թիւը ենթակայ է բարձրանալու,
նկատու ունենալով որ տակաւին
կան անյայտ մնացող մարդիկ:

Կը կարծուի որ, կեդրոնէն
ներս կը գտնուէին հրավառութեան
իրեր, որոնք պատճառ դարձած են
պայթումին:

Վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան
այցելած է Երեւանի «Սուրմալու»
առեւտուրի կեդրոնի տարածք, ուր
Օգոստոս 14-ին պայթում տեղի
ունեցած է:

Կառավարութեան ղեկավա-
րին ուղեկցած են Երեւանի քաղա-
քապետ Հրաչեայ Սարգսեանը, ար-
տակարգ իրավիճակներու նախա-
րար Արմէն Փամբուխչեանը, ԱԻՆ
փրկարար ծառայութեան տնօրէն
Արմէն Գասպարեանը, Տեսչական
մարմիններու աշխատանքներու հա-
մակարգման գրասենեակի ղեկա-
վար Արթուր Ասոյեանը:

Վարչապետ Փաշինեանին ներ-
կայացուած են որոնողափրկարա-
րական եւ հրդեհի մարման աշխա-
տանքներուն ընթացքը:

Հայաստանի Արտակարգ Իրա-
վիճակներու Նախարարութիւնը 99
տոկոսով համոզուած է, որ «Սուր-

Փկարարները «Սուրմալու» առեւտուրի կեդրոնի մօտ՝
որոնողական աշխատանքներու ընթացքին

մալու» առեւտուրի կեդրոնին մէջ
տեղի ունեցած պայթումը ահաբեկ-
չական արարք չէ: Այդ մասին
լրագրողներու հետ զրոյցին ըսաւ
ՀՀ արտակարգ իրավիճակներու
նախարար Արմէն Փամբուխչեանը:

«Պայթումին պահը դիտելով՝
ակնյայտ է դառնում, որ այդտեղ չի
կարող խօսք լինել ահաբեկչական
արարքի մասին, որովհետեւ նախ
տեղի է ունենում որոշակի այրում,
ծխագոյացում, այնուհետեւ պայ-
թում: Այսինքն ինչ-որ չափաբա-
ժին կրակ է եղել, այնուհետեւ
տարածուել է պայթուցիկ նիւթերի

վրայ: Սա, ըստ Արտակարգ Իրա-
վիճակների նախարարութեան, 99
տոկոսանոց ճշմարտութիւն է», մաս-
նաւորապէս Փամբուխչեանը:

Անդրադառնալով տարբեր կա-
ռուցներու մէջ ուղեբերու մասին
ահագանգերուն, որոնք յաջորդած
էին պայթումին՝ Փամբուխչեան
ընդգծեց, որ բոլոր այդ ահագան-
գերը կեղծ եղած են: Նախարարը
չի շեղուց, որ վերջին շրջանին
նման ահագանգեր յաճախ կ'ըլլան
եւ բոլորն ալ կեղծ են:

Սրելով Իրավիճակը՝ Պաքուն Կը Հետապնդէ 3 Նպատակ. Սիջազգային Գնաժամային Խումբ

Սրելով իրավիճակը Լեռնա-
յին Ղարաբաղի մէջ եւ անոր շուրջ՝
Պաքուն երեք նպատակ կը հե-
տապնդէ, որոնց կ'ուզէ հասնիլ
ուժով կամ ուժի սպառնալիքով, կը
յայտարարէ Միջազգային ձգնա-
ժամային Խումբը, որ տարիներ
շարունակ հետեւած է դարբանա-
կան խնդիրին՝ խօսելով թէ՛ Ատր-
պէյճանի, թէ՛ Հայաստանի ու Ղա-
րաբաղի պաշտօնեաներուն հետ:

Պաքուն առաջին պահանջը,
ըստ փորձագիտական խումբին, կը
վերաբերի Ստեփանակերտէն Հա-
յաստան տանող ճանապարհին՝ Լա-
չինի միջանցքին: Ատրպէյճանցի
պաշտօնեաները, մասնաւորապէս,
ըսած են, թէ իրենց ընկալմամբ՝
Երեւանը կը ձգձգէ այդ ճանապար-
հը շրջանցող նոր երթուղիի շինա-
րարութիւնը, ինչի մասին կողմերը
պայմանաւորուած էին Նոյեմբեր
9-ի յայտարարութեամբ: «Անոնք
կ'ուզեն յետաձգել Լաչին քաղաքի
եւ շարք մը գիւղերու յանձնումը»,
ըսած է ատրպէյճանցի պաշտօն-
եան:

Երկրորդ պահանջը փաստացի
կը վերաբերի Լեռնային Ղարաբա-
ղի մէջ առկայ գինուած ուժերուն:
Ատրպէյճանը ապօրինի կ'որակէ

Ղարաբաղի պաշտպանութեան բա-
նակը եւ կը պահանջէ, որ ռուս
խաղաղապահները զանոնք գինա-
թափեն, մինչդեռ Հայաստանն ու
Ղարաբաղը կը յայտարարեն, որ
նման հարց չէ դրուած Նոյեմբեր 9-
ի յայտարարութեամբ:

Տարածաշրջանին կայ նաեւ
Ղարաբաղէն հայաստանեան գին-
ուած ուժերու դուրսբերման վե-
րաբերել: Երեւանը կը յայտարա-
րէ, որ վաղուց դուրս բերած է իր
գորքերը, Պաքուն՝ կը հերքէ, վկա-
յաբերելով Հայաստանի Անվտան-
գութեան Խորհուրդի քարտուղար
Արմէն Գրիգորեանի՝ Յուլիսի կէ-
սերուն տուած հարցազրոյցը, թէ
Հայաստանը դուրս պիտի բերէ իր
գորքը մինչեւ Սեպտեմբեր:

«Անկէ յետոյ Երեւանը կատա-
ղի կերպով կը փորձէ հերքել այդ
խօսքերը, պնդելով, որ անոնք դուրս
բերուած են ընդհանուր ծիրէն»,
կը գրէ միջազգային խումբը ու կը
նշէ, որ այդ նպատակը կը հետապն-
դէր նաեւ Հայաստանի վարչապե-
տին վերջին յայտարարութիւնը
անցեալ շաբթուայ կառավարու-
թեան նիստին, թէ ՀՀ գինուած

Հայաստանի Եւ Թուրքիոյ Յատուկ Ներկայացուցիչներուն Սիջեւ Նոր Հանդիպման Համաձայնութիւն Չկայ. ԱԳՆ

Հայաստանի Հանրապետու-
թեան Արտաքին Գործերու Նա-
խարարութիւնը մեկնաբանած է
թրքական լրատուամիջոցներու
տարածած տեղեկատուութիւնը,
թէ Հայաստան-Թուրքիա յարա-
բերութիւններու կարգաւորման
գործընթացի յատուկ ներկայա-
ցուցիչներ Ռուբէն Ռուբինեանի
եւ Սերտար Քըլըճի յաջորդ
հանդիպումը տեղի պիտի ունե-
նայ Սեպտեմբերին:

«Այս պահի դրութեամբ
հանդիպման վերաբերեալ որեւէ
պայմանաւորուածութիւն չկայ:
Հայաստան-Թուրքիա յարաբե-
րութիւնների կարգաւորման
գործընթացի յատուկ ներկայա-
ցուցիչների հանդիպումների մա-
սին մենք հանրութեանը պատ-
շաճ ժամկէտներում, նախօրօք
տեղեկացնում ենք», «Արմենի-
րես»-ի հետ զրոյցին ըսաւ ՀՀ
ԱԳՆ մամուլի խօսնակ Վահան
Յունանեանը:

ՐԱՅԱՍՏԱՆԵԱՆ ՄԱՍՈՒԼ

Հայ-Թուրքական Յարաբերութիւնների Կարգաւորման Խոչընդոտը Պարուն Է Սահմանների Բացման Հարցում Առաջինը Հենց Անքարան Է Շահագրգռուած

ԱՐՄԵՆ ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ

Միջազգային տարբեր կեդոններում եւ խոշոր տէրութիւններում մեծացել է հետաքրքրութիւնը հայ-թուրքական յարաբերութիւնների կարգաւորման գործընթացի նկատմամբ: Գրեթէ ամենշաբաթեայ ռեժիմով ԱՄՆ պետքարտուղար Բլինկենը կա՛մ հեռախօսազրոյց է ունենում ՀՀ վարչապետի հետ, կա՛մ հանդէս գալիս Հայաստանի եւ Թուրքիայի միջեւ յարաբերութիւնները կարգաւորելու մասին յայտարարութեամբ: Այդ յարաբերութիւնների հարցն է առաջնային քննարկում ՀՀ-ի եւ ՌԴ-ի ղեկավարների հեռախօսազրոյցների ժամանակ:

Այս օրակարգի ակտիւ քննարկումը յատկապէս ինտենսիւացաւ Թեհրանի եռակողմ հանդիպումից յետոյ եւ՝ առաջին հերթին Թուրքիայում: Օրերս հայ-թուրքական յարաբերութիւններին անդրադարձան Թուրքիայի ԱԳ նախարար Մեւլիուլթ Զաւուշօղլուն, Թուրքիայի իշխող եւ ընդդիմադիր կուսակցութիւնների ներկայացուցիչներ, իսկ Յուլիսի 27-ին արդէն Թուրքական TRT հեռուստարձաններում թուականը սուած իր անանդական հարցազրոյցում Թայիբ Էրտողանը յայտարարեց, որ Անքարան Հայաստանի հետ յարաբերութիւնների կարգաւորման գործընթացում լուրջ է տրամադրուած: Նա ասաց, որ ի սկզբանէ Թուրքիայի կարմիր գիծն Ատրպէյջանն է եղել: Թուրքիայի առաջնորդը դրական է գնահատում

հատել հեռախօսազրոյցի ժամանակ տարածաշրջանում խղաղութեան հաստատման մասին Նիկոլ Փաշինեանի արտայայտած մտքերը, բայց եւ շեշտել է, որ խօսքից բացի Անքարայում սպասում են Հայաստանի յստակ քայլերին: Մի քանի օր առաջ էլ Ատրպէյջանի հետ յստակ քայլեր կատարելու մասին խօսել էր Զաւուշօղլուն՝ յիշատակելով հայ-ատրպէյջանական խղաղութեան պայմանագիրը եւ Զանգեզուրի ճանապարհը:

Մի կողմ թողնենք այն իրողութեան քննարկումը, որ փաստացի Թուրքիան Հայաստանի հետ յարաբերութիւնները հաստատելու գործընթացում առաջնորդուում է նախապայմանով, եւ որ այդ դէպքում Հայաստանը եւ հայ ժողովուրդը կարող են համարժէք պատասխանով օրակարգ բերել ցեղասպանութեան եւ արցախեան 44-օրեայ պատերազմում Թուրքիայի որոշիչ դերակատարութեան հարցերը: Խնդիրն այն է, որ նման յայտարարութիւններով սպաւորութիւն է ստեղծուում, թէ Հայաստանն է ամենաշահագրգռուածը հայ-թուրքական սահմանները բացելու հարցում, ինչը իրականութեանը չի համապատասխանում: Այսօր հայ-թուրքական, հետեւաբար նաեւ հայ-ատրպէյջանական սահմանի բացման հարցում թիւ մէկ շահագրգռուած երկիրը Թուրքիան է:

Միւս կողմից էլ յայտնի փաստ է, որ Անքարան հայ-թուրքական յարաբերութիւնների էական նրբե-

րանգները եւ կարեւոր շեշտադրումների մասին խօսում է միասնական արտաքին քաղաքականութեան վարման շրջանակներում ինտեգրուած կուսակցական գործիչների շուրջը: Օրերս այդ երկրի իշխող «Արդարութիւն եւ գարգացում» կուսակցութեան մամուլի քարտուղար Օմէր Չելիքն էր յայտարարել, թէ նախկինում որոշ պետութիւններ սաբոտաժի էին ենթարկում Թուրքիայի եւ Հայաստանի յարաբերութիւնների կարգաւորումը, որպէսզի հայկական սփիւռքն իրենց վերահսկողութիւնից դուրս չգաջ: Այս յայտարարութեամբ պաշտօնական Անքարան ակնարկում է, որ այսօր էլ հայ-թուրքական յարաբերութիւններին խանգարում են երրորդ երկրները: Նման կարծիքի շրջանառումը գործընթացների իրական պատկերի քողարկում է: Եթէ Թուրքիան Հայաստանի հետ յարաբերութիւնները պայմանաւորում է Ատրպէյջանում եւ միւս կողմից էլ, ըստ էութեան, ղեկավարում հայկական կողմից վերջինիս հետ խնդիրների լուծման հարցում դանդաղակտուութեան եւ գործնական քայլերի բացակայութիւնից, ապա սա նշանակում է, որ հայ-թուրքական յարաբերութիւնների կարգաւորմանն այսօր խանգարում է ոչ թէ ինչ-որ երրորդ երկիր, այլ հենց Ատրպէյջանը՝ իր միակողմանի առաւելապաշտական պահանջներով:

Հայ-ատրպէյջանական յարաբերութիւններում առաջնութեան գրանցելու համար պէտք է հաւա-

սարապէս հաշուի առնուեն բոլոր կողմերի շահերը, եւ փոխգիշումներ լինեն: Եթէ այսօր էրտողանն առաջնութեան չի տեսնում հայ-ատրպէյջանական հակամարտութեան կարգաւորման գործընթացում, ապա նշանակում է, որ Ատրպէյջանն է հանդէս գալիս 44-օրեայ ազրեհիսի դիրքերից՝ մոռանալով, որ քաղաքական բանակցութիւններում ռազմական տեխնիկայի առաւելութեան փաստարկի օգտագործումը ոչ միայն ընդունուած է, այլև դիւանագիտութեան նորմերով արգելուած է:

Այսպիսով՝ հայ-թուրքական յարաբերութիւններում եթէ պաշտօնական Անքարան առաջ է քաշում Ատրպէյջանի հետ յարաբերութիւններ հաստատելու նախապայմանը, իսկ միւս կողմից էլ ղեկավարում հայ-ատրպէյջանական խնդիրների կարգաւորման հարցում յստակ քայլերի բացակայութիւնից, հետեւաբար՝ Անքարան իր մտահոգութիւնները եւ ղեկավարութիւնները պէտք է յայտնի Պաքուին: Բայց քանի որ Ալիեւը իր բոլոր քայլերն ու կարգաւորման գործընթացների հիմքում դրած պահանջները համաձայնեցնում է էրտողանի հետ, Թուրքիայի առաջնորդը կարգաւորման գործընթացի դանդաղման պատճառը պէտք է փնտրի սեփական վարքագծում եւ արտաքին քաղաքականութեան ոլորտում որդեգրած սկզբունքներում:

«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ»

Աղէտի Վարկածներն Ու Հանրային Գիտակցութիւնը. Սկսել Է Պէտք

ՀԱՎՈՐ ԲԱՐԱՆԵԱՆ

Ինչ է կատարուել «Սուրմալու» անունը կրող երեւանեան սօնավաճառում եւ որն է եղել աղէտային պայթիւնի պատճառը, պէտք է պարզի եւ հարցերի պատասխանը սայ կատարուող քննութիւնը: Հանրութիւնը, յատկապէս համացանցային հանրութիւնը շրջանառում է ամենատարբեր վարկածներ: Կան շատ հանրային խմբեր, որոնք առաջին իսկ պահից ձեռնամուխ են եղել աղէտի վրայ քաղաքական կամ այլ «խմբակային» միակորներ հաստատելու գործին, շահարկելով մարդկային ռոբերտութիւնը: Գործ ունենք անվտանգութեան կանոնների խախտման, թէ՛ հակահեղինակութեան կամ այլ բնույթի դիտարկութեան հետ: Կասկած չկայ, որ քննութեան արդիւնքից յետոյ էլ շատ շատերը չեն հաւատալու դրան եւ կառուցելու են «սեփական վարկածներ»: Այդպիսին են բոլոր հանրութիւնները, ոչ միայն մերը: Եւ բնականաբար այդ իրողութեան ծաւալմանը նպաստում է Հայաստանում եւ դրա շուրջ շփագանց բարդ աշխարհաքաղաքական, ռազմա-քաղաքական, անվտանգային իրադրութիւնը: Միաժամանակ, վերջին ամիսներին եւ յատկապէս շաբաթներին Հայաստանում չափազանց շատացել էին տարբեր տեղերում տեղադրուած ռումբերի առկայութեան մասին կեղծ տեղեկատուութեան մասին կեղծ տարածում: Ընդ որում, այդպիսիք ստացուել էին անգամ հենց տօնավաճառում պայթիւնի օրը եւ ար-

տակարգ իրավիճակում աշխատող յատուկ ծառայութիւնները, ԱԻՆը, ստիպուած էին էլ աւելի գերլաբել ջանքն ու ռեսուրսները, նոյն ժամանակահատուածում մի շարք տարբեր տեղերում առկայ ռումբի կեղծ հնարանադի հետքով գնալու համար:

Մի բան անկասկած է, որ ինչ որ մի ուժ կամ ուժեր, զբաղուած են Հայաստանի հասարակական-պետական կեանքը կաթուածահար անելու, հասարակութեանն անընդհատ տազնապի մէջ պահելու գործով: Թեքուս անկասկած է, որ այդպիսի ուժեր կան թէ՛ դրսում, թէ՛ ներսում: Նրանց նպատակները կարող են լինել տարբեր, սակայն այդ իմաստով թեքուս պէտք է լրջօրէն խորհել հանրային արձագանքի ձեւաւորման մասին: Իսկ դա բաւականին բարդ գործ է, որ քան էլ հեշտ լինի խօսքերով այդ ամէնն անելը: Բարդ գործ է, մի շարք օբիեկտիւ եւ սուբեկտիւ հանգամանքներից ելնելով, եւ այստեղ պահանջուում է այդ գործին ոչ միայն կառավարող մեծամասնութեան, հասարակական-քաղաքական միւս բոլոր դերակատարների, այլ գործնականում իւրաքանչիւր քաղաքացու ներգրաւուածութիւնը: Իւրաքանչիւր քաղաքացի առնուազն բարձրացնելով անվտանգութեան պահանջման հարցերում սեփական վարքագիծն ու պատասխանատուութիւնը, կարող է նպաստել ընդհանուր անվտանգութեան կանոնների պահպանման արդիւնաւետութեանը, հետեւաբար նաեւ Հայաս-

տանի պաշտպանութեան մակարդակի բարձրացմանը:

Պէտք է խոստովանել, անկախ, թէ ինչ վարկածներ կարող են շրջանառուել եւ ինչ բուն պատճառի հետ կարող ենք գործ ունենալ այս պարագայում, բայց Հայաստանում անվտանգութեան կանոնների հանդէպ ընդհուպ կենցաղում «թքած ունենալը» ըստ էութեան վաղուց վերածուել է «զենետիկ» երեւոյթի: Այն արտայայտում է կենսագործունէութեան, մարդկային կեանքի գրեթէ բոլոր դրուագներում: Անշուշտ, այստեղ նաեւ պէտք է արձանագրել, որ Հայաստանում տասնամեակներ ի վեր չի եղել այդ խնդրի խորացումը կանխելուն միտուած պետական քաղաքականութիւն, անվտանգութեան գիտակցութիւն ձեւաւորելու մշակուած քաղաքականութիւն: Պէտք է սկսել, ինչը պէտք է ենթադրի անվտանգութեան կանոնների հանդէպ իստագոյն վերահսկողութիւն եւ պատասխանատուութեան մեխանիզմներ, եւ միաժամանակ անվտանգութեան վարքագծի ձեւաւորմանն ուղղուած, այդ գիտակցութեանն ուղղուած պետական քարոզչական քաղաքականութիւն, որում պէտք է ներգրաւուի հասարակական, քաղաքական ամբողջ վերնախաւը, ուժ համար Հայաստանի անվտանգութիւնը համալիր կարեւորութիւն ներկայացնող, այլ ոչ թէ քաղաքական խղաղակողմների ենթակայ հասկացութիւն է:

«ԱՌԱՋԻՆ ԼՐԱՏՈՒԱԿԱՆ»

ՄԱՍԻՍ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԱՍՈՒԼ

ՄԱՍԻՍ ՇԱՐԱԹԱԹԵՐԹ

ՊԱՇՏՕՆԱԹԵՐԹ
ՍՈՑԻԱԼ ԴԵՄՈԿՐԱՏ ԴԱՄԱՎԱՆ
ԿՈՒՍԱԿՑԻՈՒԹԵԱՆ
Արեւմտեան Ամերիկայի Շրջանի

ԽՄԲԱԳԻՐ
ԳՐԻԳՈՐ ԽՆՏԱՆԵԱՆ

ՎԱՐԻՉ ՏՆՕՐԵՆ
ՎԱՐԷ ԱԶԱՊԱՐԵԱՆ

MASSIS Weekly
Organ of the Armenian Social Democratic Hunchakian Party of Western USA
1060 N. Allen Ave.
Pasadena, CA 91104
Phone: (626) 797-7680
Fax: (626) 797-6863
E-Mail: massis2@earthlink.net
http://www.massisweekly.com

(USPS 667-310) (ISSN 0744-334X)
Published Weekly
Except Two Weeks in August

ANNUAL SUBSCRIPTION RATES:
USA \$50.00, \$100.00 (First Class)
Canada \$125.00 (Air Mail)
Overseas \$250.00 (Air Mail).
All payments must be made in US funds & Drawn on US banks.

Periodicals Postage Paid at Pasadena CA.
Please Send Address Change To **MASSIS WEEKLY**

ԼՈՒՐԵՐ

Հոկտեմբերին Պիտի Կատարուի Անկախ Հայաստանի 3-րդ Մարդահամարը

Հոկտեմբեր 13-ին 22 Հայաստանի մէջ պիտի կատարուի մարդահամար, պիտի ծախսուի մօտ 1,5 միլիարդ դրամ:

Սա անկախ Հայաստանի պատմութեան մէջ երրորդ մարդահամարն է: Հարցաթերթիկները առաջին անգամ պիտի ըլլան ելեկտրոնային տարբերակով, այն պիտի տեւէ 10 օր, արդիւնքները պատրաստ պիտի ըլլան 1 տարիէն:

Վիճակագրական կոմիտէի մարդահամարի գործառնական վարչութեան պետ Վարդան Գեորգեան «Ազատութեան» փոխանցեց, որ Քովիտի պատճառով մարդահամարը 2 անգամ յետաձգուած է: Այս տարի առաջին անգամ մարդահամարին համար պիտի օգտագործուի համակցուած մեթոտը:

«Օգտուելու ենք պետական արձանագրութիւնից, եւ 25 տոկոս ընտրանքում հարցմունք է կատարուելու, ելեկտրոնային հարցաթերթեր են լրացուելու՝ պլանշեթի միջոցով: Դա նոր է մեզ մօտ: Նախկինում թղթային հարցաթերթեր են լրացուել եւ համատարած

բոլոր տնտեսութիւններ հաշուարարն այցելել է, բայց հիմա 25 տոկոսը ընտրանքը կատարուել է ինքնաբերաբար կերպով՝ համակարգի միջոցով իւրաքանչիւր բնակավայրի, կարելի է ասել, ամէն չորրորդ տնային տնտեսութիւնը», ըսաւ Գեորգեանը:

Ըստ օրէնքի՝ մարդահամար տեղի կ'ունենայ իւրաքանչիւր տասը տարին մէկ, ասկէ առաջ Հայաստանի մէջ կատարուած են 2001 եւ 2011 թուականներուն:

Հարցաթերթիկին մէջ պիտի ըլլան նաեւ անհատական հարցեր՝ անուն-ազգանուն, ծննդեան օր եւ այլն: Պիտի հարցնեն քաղաքացիութեան երկիրը, քաղաքացիութեան երկրորդ երկիրը, գոյութեան միջոցի հիմնական աղբիւրները: Պիտի հետաքրքրուին նաեւ, թէ հարցման պահին մշտապէս ուր կը գտնուին տան անդամները:

Քաղաքացին ընդհանուր առմամբ 39 հարցումի պիտի պատասխանէ: Օրէնքը կը սահմանէ, որ հարցումներուն պէտք է պարտադիր պատասխանեն:

Հրագործական Արտադրանքի Ազատ Վաճառքը Պէտք է Արգիլուի. Տիգրան Աւինեան

Հայաստանի Պետական Հետաքրքրութիւններու Ֆոնտի (ԱՆԻՖ) Տնօրէններու Խորհուրդի նախագահ եւ Երեւանի քաղաքապետի թեկնածու՝ Տիգրան Աւինեան համոզուած է, որ հրավառութիւններու ազատ կազմակերպման արգելք պէտք է սահմանուի, իսկ հրագործական արտադրանքի ազատ վաճառքը պէտք է արգիլուի: Այս մասին Տիգրան Աւինեան գրած է Ֆէյսպուքի իր էջով:

Երեւանի քաղաքապետի թեկնածու՝ Տիգրան Աւինեան

Խախտում է հասարակական կեանքը, մարդկանց անդորրը, այլեւ յաճախ յանգեցնում ֆիզիքական վնասուածքների: Նոյնիսկ այս օրերին է շարունակուում դրանց օգտագործումը՝ յարուցելով մեր համաքաղաքացիների գայրոյթը: Համոզուած եմ, որ հրավառութիւնների ազատ կազմակերպման արգելքը պիտի սահմանուի, եւ յորդորում եմ Աժ-ի մեր գործընկերներին ձեռնամուխ լինել այդ նախաձեռնութեան կեանքի կոչմանը», գրած է Աւինեան:

Սուրէն Մանուկեանն Ու Եւս Մէկ Հոգի Կալանաւորուած Են Առեւանգումի Գործով

ՀՅԴ անդամ Սուրէն Մանուկեանն ու Իջեւան քաղաքի եւս մէկ բնակիչ՝ Արմէն Քամալեանը, կալանաւորուած են «Ազատ Դեմոկրատներ» կուսակցութեան նախագահ Խաչատուր Քոքոպէլեանի 83-ամեայ հայրը առեւանգելու համար:

Իրաւապահները անցեալ շաբաթ հաղորդած էին, որ խումբ մը դիմակաւորուած անձեր Աշաղուր գիւղը բնակող Գրիշա Քոքոպէլեանը իր կամքին հակառակ նստեցուցած են ինքնաշարժ, փակած են աչքերը եւ դուրս բերած են գիւղէն: Յետոյ գայն տեղափոխած են Լոռիի մարզի Ծաթեր գիւղ եւ այդտեղ 5 օր հսկողութեան տակ պահած են բնակիչներէն մէկուն վարձակալած հիւրատան մէջ:

Այդ ընթացքին «անյայտ անձը կապ հաստատած է Գրիշա Քոքոպէլեանի հարազատներուն հետ եւ գայն անվնաս վերադարձնելու դիմաց գումար պահանջած»: Որոշակի գումար ստանալէ յետոյ միայն աւագ Քոքոպէլեանին «աչքերը փակ տեղափոխած են դէպի Իջեւան, իջեցուցած են ճանապարհի անտա-

ռապատ գօտի, նստեցուցած՝ քարի վրայ եւ հեռացած», որմէ յետոյ հեռախօսով հարազատներուն յայտնած են անոր գտնուելու վայրը: Նոյն օրը հարազատները գայն յայտնաբերած են անտառային այդ տարածքին մէջ:

Ոչ իրաւապահները, ոչ ալ Քոքոպէլեանները կը յայտնեն, թէ որքան գումար պահանջած են առեւանգողները: Քննչական կոմիտէն ճանապարհներուն տեղադրուած տեսախցիկներու ձղած տեսարաններ հրապարակած է, ուր կ'երեւին ենթադրեալ յանցակիցները ու մեղադրանքին մէջ նշուած ինքնաշարժները:

Անցեալ շաբաթ առեւանգման համար մեղադրուողներու ձերբակալութեան յետոյ Դաշնակցութիւնը յայտարարութիւն տարածած էր, ուր դատապարտելով տեղի ունեցածը՝ հերքած է իրենց անդամներէն, մասնաւորապէս նախկին պատգամաւոր Սուրէն Մանուկեանի առնչութիւնը այս դէպքին եւ անոր ձերբակալութիւնը համարած է քաղաքական հետապնդում:

Աղուան Յովսէփեան 100 Միլիոն Դրամ Գրաւի Դիմաց Ազատ Արձակուեցաւ

Հայաստանի նախկին գլխաւոր դատախազ Աղուան Յովսէփեանը 100 միլիոն դրամ գրաւի դիմաց ազատ արձակուեցաւ, որոշումը կայացուց դատաւոր Մնացական Մարտիրոսեանը:

Մօտ մէկ տարիէ կալանաւորուած Յովսէփեանի փաստաբանները կը պնդէին, որ շարք մը հիւանդութիւններ, այդ շարքին՝ ծանր շաքարախտ ունեցող պաշտպանեալը անյապաղ պէտք է ազատ արձակուի՝ անոր հիւանդութիւնը անհամատեղելի է կալանաւորման հետ:

69-ամեայ Աղուան Յովսէփեանը կը մեղադրուի առեւտրային գործունէութեան ապօրինի մասնակցելու, առանձնապէս մեծ չափերով կաշառք ստանալու, դրամի լուացման համար:

Յովսէփեանը 2004-2013 թուականներուն ղեկավարած է Գլխաւոր Դատախազութիւնը, յետոյ ալ մինչեւ 2018-ի յեղափոխութիւնը՝ չորս տարի Քննչական կոմիտէի նախա-

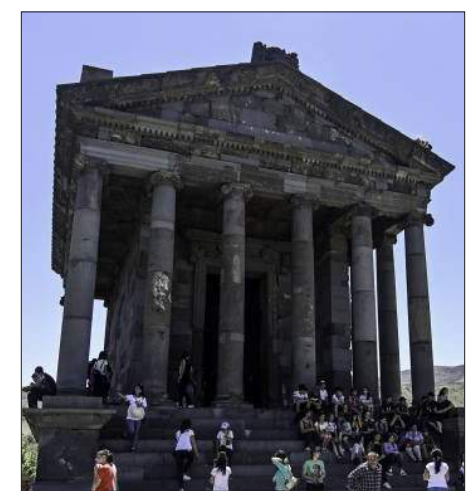

Նախկին գլխաւոր դատախազ Աղուան Յովսէփեան

գահն էր: 2018-ին՝ Սերժ Սարգսեանի հրաժարականին յաջորդ օրը, Յովսէփեան ըսած էր, որ պիտի աշխատի նոր իշխանութեան հետ, բայց երկու ամիս անց ան հրաժարական ներկայացուց:

Հայաստան Եկած Զբօսաշրջիկներուն Թիւը Եօթը Ամիսներուն Կազմած Է 770 Հազար

Հայաստան եկած զբօսաշրջիկներուն թիւը Օգոստոս 1-ի դրութեամբ եւած է 770 հազար: Այս մասին Ֆէյսպուք ընկերային ցանցի իր էջով նշած է ՀՀ տնտեսութեան նախարար Վահան Քերրբեանը: Միայն Յուլիս ամսուն զբօսաշրջիկները Հայաստան կու գան Ռուսիայէն՝ մօտ 56 տոկոս: Այնուհետեւ կը յաջորդէ Իրանը, Գերմանիան, Վրաստանը, ԱՄՆ-ն: Ան տեղեկացուցած էր, որ զբօսաշրջային ուղևորներ արտադրութիւններով ու առաջարկներով կը փորձեն աշխուժացնել ինչպէս աւանդական թիրախային շուկաները, այնպէս

Նաեւ ներգրաւել նոր ուղղութիւններ:

Դէպի Հայաստան զբօսաշրջիկներ ներգրաւելու տեսանկիւնէն Զբօսաշրջութեան կոմիտէն որպէս նոր ուղղութիւններ նախանշած է Ֆրանսան ու ԱՄՆ-ն:

ԼՈՒՐԵՐ

ՀՀ Պաշտպանութեան Նախարարը Պաշտօնական Այցով Կը Գտնուի Ռուսիա

ՀՀ պաշտպանութեան նախարար Սուրէն Պապիկեանի հանդիպումը Ռուսիոյ իր պաշտօնակից Սերկէյ Շոյկուի հետ

Պաշտօնական այցով Ռուսիոյ Դաշնութեան մէջ գտնուող ՀՀ պաշտպանութեան նախարար Սուրէն Պապիկեանի գլխավորած պատուիրակութիւնը այցելած է մերձ-մոսկովեան «Փաթրիոթ» կեդրոն: Նախարարը «Փաթրիոթ» կեդրոնին մէջ ներկայ գտնուած է «Միջազգային բանակային խաղեր 2022» մրցաշարքի եւ «Բանակ 2022» ռազմարդիւնաբերական ցուցահանդէսի բացման հանդիսաւոր արարողութիւններուն:

Սուրէն Պապիկեանը շրջած է ցուցահանդէսին մէջ ներկայացուած ընկերութիւններու տաղաւարներուն, ծանօթացած է ռազմարդիւնաբերութեան շարք մը նորագոյն նմուշներու, հանդիպումներ ունեցած է մեծ ռազմարդիւնաբերական ընկերութիւններու ղեկավարներուն հետ, քննարկած է ռազմական համագործակցութեան առնչուող շարք մը հարցեր:

Օգոստոս 16-ին կայացած է ՀՀ պաշտպանութեան նախարար

Սուրէն Պապիկեանի հանդիպումը Ռուսիոյ պաշտպանութեան նախարար, բանակի հրամանատար Սերկէյ Շոյկուի հետ:

Ռազմավարական դաշնակից երկու երկիրներու պաշտպանական գերատեսչութիւններու ղեկավարները քննարկած են տարածաշրջանային անվտանգութեան առնչուող շարք մը հարցեր:

Սուրէն Պապիկեանը ներկայացուցած է հայ-ատրպէյցանական սահմանին, ինչպէս նաեւ Արցախի մէջ վերջին շրջանին արձանագրուած զարգացումները եւ նշած է, որ իրավիճակը կը շարունակել լարուած մնալ:

Կողմերը կարեւորած են իրադրութեան հետեւողական ու շարունակական կայունացման ուղղութեամբ քայլերու ձեռնարկման անհրաժեշտութիւնը, շեշտադրելով Արցախի մէջ խաղաղապահ առաքելութիւն իրականացնող ռուսական զօրախումբին դերակատարութիւնը այդ հարցով:

Խաղաղապահներու Հասցէին Հնչող Առանձին Քննադատութիւնները Արդարացի Չեն. ՌԴ ԱԳՆ-ին Պատասխանը Հայկական Կողմին

Իրավիճակը Հարաւային Կովկասի մէջ Ռուսիոյ ուշադրութեան կեդրոնին է: Այդ մասին ճշգրիտորոյցի ժամանակ ըսած է Ռուսիոյ Դաշնութեան Արտաքին Գործերու Նախարարութեան տեղեկատուութեան եւ մամուլի բաժանմունքի ղեկավարի տեղակալ Իւան Նեչաեւը՝ «Լուրեր»-ու հարցին ի պատասխան:

«Օգոստոս 4-ին Ռուսիոյ Արտաքին Գործերու Նախարարութիւնը հանդէս եկաւ յայտարարութեամբ՝ կապուած Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտութեան գոտիին մէջ իրավիճակի սրման հետ՝ կոչ ընելով երկու կողմերուն՝ ցուցաբերելու զսպուածութիւն, պահպանելու գինադադարի պահպանման կարգը: Կը վերահաստատենք բոլոր հարցերու կարգաւորման անհրաժեշտութիւնը՝ Ռուսիոյ, Ատրպէյջանի ու Հայաստանի ղեկավարներու 2020-ի Նոյեմբեր 9-ի, 2021-ի Յունուար 11-ի եւ Նոյեմբեր 26-ի եռակողմ յայտարարութիւններուն համապատասխան: Այդ կը վերաբերի նաեւ Լաչինի միջանցքի իրավիճակին, որ պէտք է կարգաւորուի 2020-ի Նոյեմբեր 9-ի յայտարար-

ութեան 6-րդ կէտով, որ կը նախատեսէ, որ կողմերուն համաձայնեցմամբ՝ մտակայ երեք տարուան մէջ պէտք է որոշուի Լեռնային Ղարաբաղի եւ Հայաստանի միջեւ կապը ապահովող Լաչինի միջանցքով նոր երթուղիի կառուցման ծրագիրը, որուն պէտք է յաջորդէ ռուսական խաղաղապահ առաքելութեան վերատեղակայումը, ըսած է Նեչաեւը:

Դիւանագէտը նշած է, ռուսական կողմը մշտական կապի մէջ է հայկական ու ատրպէյցանական կողմերուն հետ: Նեչաեւը չի շեղուցած է Օգոստոս 2-ին եւ 8-ին Հայաստանի վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանի հետ Ռուսիոյ նախագահ Վլադիմիր Փութինի հեռախօսազրոյցներուն, ինչպէս նաեւ Ռուսիոյ արտաքին գործերու նախարար Սերկէյ Լաւրովի եւ պաշտպանութեան նախարար Սերկէյ Շոյկուի՝ հայ եւ ատրպէյցանցի գործընկերներու հետ շփումներուն մասին:

Անդրադառնալով ռուսական խաղաղապահ առաքելութեան գործունէութեան՝ Նեչաեւը նշած է, խաղաղապահներու հասցէին հնչող առանձին քննադատութիւնները արդարացի չեն:

Իրանը Պիտի Հակադէ Իր Սահմանները Փոխելու Որեւէ Փորձի. Իրանի Նախագահ

Հայաստանի Վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան

Իրանի նախագահ Իպրահիմ Ռայիսի

Վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան հեռախօսազրոյց ունեցած է Իրանի Խալաֆական Հանրապետութեան նախագահ Իպրահիմ Ռայիսիի հետ: Զրուցակիցները քննարկած են տարածաշրջանային զարգացումներուն եւ անվտանգային մարտահրաշխաններուն վերաբերող հարցեր: ՀՀ վարչապետը Իրանի նախագահին մանրամասնութիւններ ներկայացուցած է Հայաստանի եւ Ատրպէյջանի միջեւ սահմանային վերջին միջադէպերուն վերաբերեալ: Տարածաշրջանին մէջ կայունութեան եւ խաղաղութեան հաստատման ծիրին մէջ Նիկոլ Փաշինեան ընդգծած է 2020 թուականի Նոյեմբեր 9-ի, 2021 թուականի Յունուար 11-ի եւ Նոյեմբեր 26-ի եռակողմ պայմանաւորուածութիւններու լիարժէք իրականացման կարեւորութիւնը:

Իրանի նախագահը, անդրադառնալով վերջին օրերուն Հարաւային Կովկասի մէջ տեղի ունեցող լարուած միջադէպերուն, յիշատա-

կած է Խալաֆական լեղափոխութեան գերագոյն առաջնորդ Ալաթոլլա իմամինէի վերջերս Ռուսիոյ եւ Թուրքիոյ նախագահներուն հետ հանդիպման ժամանակ կատարուած յայտարարութիւնը առաջն, որ Իրանը զգալուն է կովկասեան տարածաշրջանին մէջ իր սահմաններու հարցով եւ պիտի հակադէ գանոնք փոխելու որեւէ փորձի:

Կողմերը միտքեր փոխանակած նաեւ երկկողմ կապերու շուրջ, ընդգծած անոնց սերտացման կարեւորութիւնը:

Նիկոլ Փաշինեան գոհունակութիւն յայտնած է հայ-իրանեան յարաբերութիւններու զարգացման համար եւ նշած է, որ Հայաստանը պատրաստակամ է հնարաւորինս խթանելու երկու երկիրներու միջեւ ապրանքներու տարանցումը եւ զարգացնելու համագործակցութիւնը ենթակառուցուածքներու ոլորտին մէջ, այդ շարքին՝ ճանապարհային, ուժանիւթային եւ այլ

Արցախի Նախագահը Անդրադարձած Է Շփման Գիծի Վերջին Սրացումներուն

Նախագահ Արայիկ Յարութիւնեան անհետ կորսուած զինուորներու հարազատներու միութեան անդամներուն հետ

պատերազմին զոհուած եւ անհետ կորսուած զինուորներու հարազատներու միութեան անդամներուն հետ

Արցախի Հանրապետութեան նախագահ Արայիկ Յարութիւնեան Օգոստոս 15-ին ընդունած է Արցախեան երրորդ պատերազմին զոհուած եւ անհետ կորսուած զինուորներու հարազատներու միութեան խումբ մը անդամներ:

Քննարկուած են միութեան գործունէութեան առնչուող հարցեր, բարձրացուած հարցերու իրական կարգաւորումներու յստակացման նպատակով ընդգծուած է պետական համապատասխան կառուցներու հետ համատեղ աշխատանքին կարեւորութիւնը:

Հանդիպման ընթացքին Արայիկ Յարութիւնեան անդրադար-

ձած է նաեւ շփման գիծի վերջին սրացումներուն եւ Արցախի Հանրապետութիւն-Հայաստանի Հանրապետութիւն այլընտրանքային ճանապարհի խնդիրին, նշելով, որ խօսքը նոր միջանցքի մասին է, որուն պահպանութիւնը, համաձայն 2020 թուականի Նոյեմբեր 9-ի եռակողմ յայտարարութեան, պիտի իրականացնեն Արցախի մէջ տեղակայուած ռուս խաղաղապահները:

Հանդիպման ընթացքին նախագահ Յարութիւնեան պատասխանած է ներկաներուն շարք մը հարցումներուն եւս:

Հայաստանի ճատրակի Հաւաքականը Ողիմպիականի Արժաթ Մետալակիր

Հայաստանի ճատրակի տղամարդոց հաւաքականի անդամները

Հայաստանի ճատրակի տղամարդոց հաւաքականը 44-րդ Համաշխարհային Ողիմպիականին երկրորդ մրցանակակիրն է: Հնդկաստանի Չենայ քաղաքին մէջ ընթացող Համաշխարհային Ողիմպիականի վերջին՝ 11-րդ փուլին, Հայաստանի հաւաքականը ուժերը չափեց Սպանիոյ հաւաքականին հետ: Հայաստանի կազմին մէջ իրենց մրցումները հաւասարութեամբ աւարտեցին Մանուէլ Պետրոսեանը, Ռոպերթ Յովհաննիսեանը եւ Հրանդ Մելքոնեանը: Յաղթանակ տօնեց միայն Գաբրիէլ Սարգսեանը, Հայաստան-Սպանիա՝ 2,5-1,5:

Միաժամանակ ընթացող Ուկրաինա-Հոլանտա մրցախաղին յաղթեցին ուկրաինացիները (2,5-1,5)՝ դառնալով Ողիմպիականի ախոյեան: Պրոնգէ մետալակիր է Հնդկաստանի երկրորդ խումբը:

«Լրագրողներ Առանց Սահմանների» Մամուլի Ազատութեան Ձեկոյցին Մէջ Հայաստանը Առաջատարն Է Տարածաշրջանին Մէջ

Հայաստանը առաջատարն է տարածաշրջանին մէջ աշխարհի մէջ մամուլի ազատութեան առումով: «Լրագրողներ առանց սահմանների» (Reporters without borders) կազմակերպութիւնը հրատարակած է մամուլի ազատութեան 2022 թուականի զեկոյցը, որուն մէջ Հայաստանը բարելաված է իր դիրքերը 12 հորիզոնականով՝ նախորդ տարուան 63-րդ տեղէն այս տարի բարձրանալով 51-րդ հորիզոնական:

Այսպիսով՝ Հայաստանը 51-րդն է, Վրաստանը՝ 89-րդը, Թուրքիան՝ 149-րդը, Ատրպէյճանը՝ 154-րդը, Իրանը՝ 178-րդը: Կը նշուի նաեւ, որ չնայած բազմակարծիք միջավայրին, Հայաստանի մէջ լրատուամիջոցները կը մնան բեւեռացուած: Հայաստանը յետխորհրդային տարածքին մէջ կը գիջի միայն Մոլդովային եւ Մերձկալիսեան երկիրներուն:

Պայթումին Յետեւանքով Կայ 16 Ձոռ

Շարունակուած էջ 1-էն

Նոր պայթումի վտանգ չկայ, բայց հնարաւոր է թեթեւ ծխային օճախներու առկայութիւն կրնայ ըլլալ շէնքի այն հատուածին մէջ, որ դեռ կանգուն է, «Ազատութեան» հարցին ի պատասխան ըսած է արտակարգ իրավիճակներու փոխնախարար Դաւիթ Համբարեանը: Ծէնքի այդ հատուածին մէջ պարբերաբար իրականացած են եւ պիտի շարունակուի իրականացուիլ հովացման աշխատանքներ, ըսած է փոխնախարարը: Հարցումին, թէ հրավտանգ նիւթեր դեռ ներսը կա՞ն, Համբարեան պատասխանած է, որ տեսադիտարկման միջոցով կը

փորձեն պարզել, թէ շէնքին ներսը ինչ կայ, քանի որ, անոր խօսքով, շէնք մոտաք գործել հնարաւոր չէ, այն վտանգաւոր է փրկարարներուն համար: Արտակարգ իրավիճակներու նախարար Արմէն Փամբուխչեան, լրագրողներու հետ ճեպագրոյցին, տեղեկացուց, որ հանդիպած են «Սուրմալու» առեւտուրի կեդրոնի սեփականատէրերէն մէկուն հետ: Փամբուխչեան հանդիպումէն մանրամասնութիւններ չփոխանցեց, փոխարէնը տեղեկացուց, որ կարաստրի կոմիտէէն յատակազինակրէն պահանջած են նկուղային հարկերուն մէջ աւելի մանրակրկիտ զննում կատարելու համար: «Եթէ նկուղային հարկերում

Պայթում Կը Յետապնդէ 3 Նպատակ

Շարունակուած էջ 1-էն

ուժերը արդէն դուրս բերուած են Լեռնային Ղարաբաղէն: Ատրպէյճանցի ռազմական պաշտօնեաներէն մէկը, իր հերթին, Միջազգային ձգնաժամային խումբին ըսած է, որ Պայթում պիտի շարունակէ գործողութիւնները, քանի դեռ Լեռնային Ղարաբաղը ամբողջութեամբ չէ ապառազմակաւացուած:

Երրորդ պահանջով Պայթում, կարծես թէ, կը ձգտի բանակցութիւններ սկսելու խաղաղութեան պայմանագրի շուրջ, որով կ'ակնկալէ վերջակէտ դնել հակամարտութեան իր օգտին, կը գրեն միջազգային փորձագէտները: Թէեւ անցեալ Ապրիլին Հայաստանի ու Ատրպէյճանի առաջնորդները Պրիւքսէլի մէջ յայտարարեցին, որ պատրաստ են բանակցութիւններ սկսելու անոր շուրջ, սակայն Պայթումի մէջ կը դժգոհին, թէ այդուհետեւ դիւանագիտական շփումները շատ դանդաղ ընթացած են: «Հայաստանի պաշտօնեաները միտումնաւոր կը ձգձգեն բանակցութիւնները», ըսած է Ատրպէյճանի պաշտօնական ներկայացուցիչը, յաւելելով. «Անոնք կը կարծեն, որ կրնան սպասել, մինչեւ աշխարհաքաղաքական իրավիճակը փոխուի յօգուտ իրենց»:

Հայաստանցի պաշտօնեաներն ալ, իրենց հերթին, Պայթում կը մեղադրեն, պնդելով որ նոյնիսկ Ատրպէյճանը կը փորձէ խոչընդոտել Եւրոմիութեան միջնորդութեամբ ձեռք բերուած պայմանաւորութիւնները՝ օգտուելով այն հանգամանքէն, որ հիմա աշխարհի ուշադրութիւնը սեւեռուած է Ուքրաինայի դէմ Ռուսաստանի պատերազմին վրայ:

«Ատրպէյճանը կը փորձէ ռազմավարական առաւելութեան հասնիլ՝ գրաւելով Փառուխը, ինչպէս նաեւ Լաչինի միջանցքի եւ շրջանի մերձակայքը գտնուող դիրքերը, որոնք կը գտնուին Ղարաբաղի զինուած ուժերու վերահսկողութեան տակ», ըսած են Հայաստանցի ու Ղարաբաղցի պաշտօնեաները: «Վերջին բախումները ի ցոյց դրին այն մարտահրաշքները, որոնց կը բախի խաղաղապահ առաքելութիւնը»:

Կրնա՞ն արդեօք այս պարագային ռուս խաղաղապահները կանգնեցնել Ատրպէյճանը ու պահել զինադադարը՝ հարց կու տան միջազգային փորձագէտները ու կ'արձանագրեն, որ Մայիսի սկիզբէն անոնք ամէնօրեայ պարեկութիւն կ'իրականացնէին Լաչինի միջանցքին մօտ գտնուող Սարիպապա բարձունքին: Ատրպէյճանի վերջին յառաջխաղացումէն օրեր առաջ, սակայն, այդ պարեկութիւնը դադարեցուած է՝ մինչ այժմ անյայտ պատճառներով:

«Երեւանի ու Ստեփանակերտի մէջ ոմանք դժգոհ են խաղաղապահներուն, իրենց համոզմամբ, անգործութեանէն», կը գրեն փորձագէտները ու կը յաւելեն. «Չնայած պարզ ալ չէ, թէ ուսերը իրականութեան մէջ աւելին ընելու համար ինչ կարողութիւններ ունին»:

«Խաղաղապահները յաճախ կան այնպիսի տեղեր, որոնք մեզ համար տեսանելի չեն, մենք ունենանք նաեւ այդ յատակագծերը, որպէսզի մենք կարողանանք էլ աւելի մանրակրկիտ զննում

իրենց անկարող կը գգանգ բոլորը կը հասկնան, որ այսօր Ռուսիան թոյլ է առաւել քան երբեք միջազգային ասպարէզին մէջ», փորձագէտներուն ըսած է Ղարաբաղի բարձրաստիճան պաշտօնեաներէն մէկը:

«Վերջին բախումները եւս մէկ անգամ ի ցոյց դրին այն մարտահրաշքները, որոնց կը բախի ռուսական խաղաղապահ առաքելութիւնը», կը գրէ միջազգային խումբը, արձանագրելով, որ խաղաղապահները մինչ օրս յստակ մանտաթ չունին, եւ պարզ չէ, թէ դիտարկումէն անդին ինչ կրնան ընել:

Դեռ մէկ տարի առաջ նոյն այս փորձագիտական խումբը յորդորած էր հակամարտող կողմերուն՝ յստակացնել խաղաղապահներուն դերը: «Այսօր, սակայն, այդ խիստ անհասանալի կը թուի՝ հաշուի առնելով առաքելութեան հասցէին թէ՛ Հայաստանէն, թէ՛ Ատրպէյճանէն հնչող քննադատութիւնները», կը յայտարարեն փորձագէտները՝ յաւելելով. «Այս հիասթափութիւնը կը սպառնայ խաթարել խաղաղապահներուն՝ եղած դիտարկման մանտաթը իրագործելու կարողութիւնը, եւ երբ պահը հասունայ, միջազգային միջնորդները պէտք է յորդորեն կողմերուն վերանայիլ այս հարցը, որ այս կամ այն կերպ պիտի յայտնուի օրակարգին վրայ 2025-ին, երբ Պայթում ու Երեւանը պէտք է իրենց համաձայնութիւնը տան առաքելութեան շարունակման»:

Անհրաժեշտ է, որ արտաքին բոլոր խաղցողներուն միջեւ ըլլայ համաձայնեցուած դիւանագիտութիւն, կը կարծեն փորձագէտներուն, որ արեւմտեան մայրաքաղաքներն ու Մոսկուան թոյլ չտան, որ Ղարաբաղի հարցով իրենց միջնորդական ջանքերը արնաքամ ըլլան Ուքրաինայի հարցով առկայ դիմակայութեան պատճառով:

«Նոյնիսկ այսօր, տարուած ըլլալով այդ պատերազմով, Մոսկուան աւելի մեծ ուշադրութիւն կը դարձնէ Հայաստանին ու Ատրպէյճանին, քան Եւրոմիութիւնը կամ Ուաշինգթոնը: Ռուսիան կը շարունակէ մնալ միակ երկիրը, որ պատրաստակամ է ուժեր ուղարկելու տարածաշրջան՝ մնալով միաժամանակ երկու կողմերու առանցքային առեւտրային գործընկերը: Այս հարցով Մոսկուայի հետ համագործակցութիւնը, որ քան ալ այդ տեսճ ըլլայ եւրոպական մայրաքաղաքներուն համար, կը մեծցնէ Հարաւային Կովկասի մէջ խաղաղութեան հասնելու հնարաւորութիւնները», կը յայտարարեն միջազգային փորձագէտները:

Խումբը կը պնդէ, որ վերադարձը պատերազմին դեռ կարելի է կանխել, հնարաւոր է նաեւ աջակցիլ հակամարտութեան վերջնական կարգաւորման ու հաղորդակցութեան ուղիներու ապաշրջափակման ուղղուած՝ նոր-նոր սկսող բանակցութիւններուն, «միայն թէ անոր համար անհրաժեշտ է, որ արտաքին բոլոր խաղացողներուն միջեւ ըլլայ համաձայնեցուած դիւանագիտութիւն»:

անցկացնել», լրագրողներուն հետ ճեպագրոյցին ըսաւ նախարարը՝ յաւելելով, որ կ'աշխատին համասեփականատէրերէն մէկուն հետ, որ ծանօթ է տարածքին:

Վախի Հրահրմամբ Գործող Քաղաքականութիւնը

ՍԵՌՈՂ ՊԱՐԳԵՒ ԴԱԻԻԹԵԱՆ

Ամէն տեսակի ապահովագրութիւն (insurance) ծնունդ առած է վատահաբար արեւմտեան աշխարհի տնտեսապէս յաջող երկիրներուն մէջ, ուր գործի մարդիկ կամ վարպետ առեւտրականներ իրենց շուրջինները «բարի սուտով» կամ «վախազոտ» միջոցով համոզած են, թէ գողէն խուսափելու համար դրամը պէտք է տան մէջ պահել, այլ պահ դնել դրամատան մէջ: Անոնք պարբերաբար համոզած են նաեւ, թէ պէտք է ապահովագրուիլ կեանքի ապահովագրութեամբ (ife insurance), որպէսզի մահանալու պարագային մարդ իր ընտանիքին ապրուստը ապահովէ, կամ պէտք է ունենայ տան կամ ինքնաշարժի համար ապահովագրութիւն (home and auto insurance), որպէսզի արկածի մը պարագային մեծ ծախսերով չբեռնաւորուի (property insurance, travel insurance, purchase warranties, alarm systems, եւլն., եւլն.):

Մակերեսային գնահատումով՝ շատ լաւ մտածած են այդ մարդիկը, կասկած չկայ, սակայն երբ հարցին մէջ խորանանք՝ պիտի տեսնենք, որ անոնք փշրանքը մեզի տալով աներեւակայելի հարստութիւն ամբարած են՝ մեր բոլորին մէջ վախ ստեղծելով:

ՎԱՆՊ՝ ապագային պատահելիք անորոշութեան մը դէմ, որ կրնայ երբեք չպատահիլ:

Միայն կեանքի ապահովագրութիւնը ապագային պատահելիքի համար է, եւ այդ ալ կարելի է նկատել «սպիրտակ ձիւներ», որ ծածկած է անոնց «վախառութիւնը»:

Վախի հրահրմամբ հիմնուած Արեւմուտքի առեւտրական գործելակերպը դարձած է նաեւ անոր քաղաքական գործելակերպը:

Արեւմուտքի գաւակի Իսրայէլ՝ իր ստեղծման առաջին օրերէն սկսեալ իր գոյութեան հիմերը ամբողջաբար համար Արեւմուտքի ականջին իր ՎԱՆԸ լսելի կը դարձնէր՝ ըսելով, որ «արաբները զինք ծովը պիտի թափեն»: Սակայն վախոցող եղաւ միշտ յաղթողը:

Եւրոպայի ազգայնական շարժումները իրենց երկիրներուն մէջ իշխանութեան տիրանալու համար հաստատուած կը հնչեցնեն եւ ՎԱՆԻ միջոցառում կը ստեղծեն՝ ըսելով, թէ Եւրոպան կ'իսլամանայ եւ պէտք է իսլամները «ծովը թափել»: Սակայն Եւրոպան կը մնայ Իսրայէլի պաշտպան՝ հակառակ իսլամացումի վտանգին:

Ամերիկայի մէջ թրամփական ազգայնականները իշխանութեան տիրացան եւ կը փորձեն նորէն տիրանալ՝ հոն ալ ՎԱՆԻ միջոցառում յառաջացնելով, թէ Ամերիկա կորսնցուցած է իր ճերմակամորթներու իշխանութիւնը եւ պէտք է վերա-

տիրանալ այդ յափշտակուած իշխանութեան: Այսուհանդերձ Ամերիկա կը մնայ ճերմակ Փենթակոնի ենթակա:

Հայաստանի մէջ ալ արեւմտամէտ քաղաքականութեամբ շարժող մարդիկ ՎԱՆԻ մէջ կ'ապրեցնեն հայ ժողովուրդը՝ ըսելով, թէ «Փաշինօղլու»-ն Հայաստանն ու Արցախը թուրքին եւ ագրեսիին կը ծախսէ:

Սակայն Հայաստան կը մնայ իր շահերուն պաշտպանը: Բոլոր անոնք, որոնք նկատի չառնելով ուժերու անհաւաւասար իրակայնութիւնը հայերու եւ թուրք-ագրեսի անթանթին միջեւ եւ քաջագործութեան կոչերը կ'արձակեն, կը նմանին այն չարածճի փոքրիկին, որ մեծ մարդու մը բռնութեան կը դիմադարձէ՝ անոր փորին իր գլուխը հրելով եւ կը փորձէ իր փոքրիկ ձեռքերով անոր կողերուն անվրաս հարուածներ սեղացնել...:

Այս բոլոր երեւոյթները ՎԱՆԻ հրահրմամբ գործող քաղաքականութիւններ են, որոնք կը ծառայեն զանոնք տարաձայնողներու շահերուն եւ նպատակ ունին մոլորեցնելու կրթութեան զանգուածները:

ՎԱՆ տարածող վարպետները իրենց մոլորեցնող սովորութիւնը կիրարկելով՝ վերջին երկու տարուան ընթացքին պակասեցւած ժամերին դէմ պատուաստուելուն հակառակ արշաւ մը տարին, կրօնական եւ քաղաքական համոզումներէ մղուած, իրենց հետեւորդները մոլորեցնելով պատուաստին գաղտնի պահուած ապառուջ հետեւանքներով: Կարծէք թէ գիտութեան ընծայած բազմաթիւ առողջապահական դեղերն ու զանազան պատուաստները եւ վիրաբուժական գործողութիւնները կը տարբերին իրենց մէջ պարունակող վնասին չափով անկէ, գոր Գոփիտ-19-ի պատուաստը կը ներկայացնէ:

Ամերիկայի հռչակաւոր նախագահներէն Ֆրանքլին Ռուզվելթ (Franklin D. Roosevelt, FDR) իր 1933 թուականի նախագահական պաշտօնակալութեան ելոյթին մէջ ՎԱՆԻ մասին խօսելով՝ կ'ըսէր. «Թոյլ տուէք հաստատուել իմ ամուր համոզումը, թէ միակ բանը որմէ պէտք է վախնանք՝ այդ ինքնին վախն է (the only thing we have to fear is fear itself)՝ անանուն, անհիմն եւ չարադարացուած սարսափը, որ կը խափանէ նահանջը յառաջդիմութեան վերածելու պէտք եղած ջանքերը (nameless, unreasoning, unjustified terror which paralyzes needed efforts to convert retreat into advance)»:

Վախի հրահրմամբ գործող քաղաքականութիւնը իսկապէս կը խափանէ բոլոր կարող եւ ազնիւ մարդոց ներդրումը մարդկութեան կեանքը բարելաւելու գործին մէջ:

Ուել Սէկը Թող Յոյս Չունենայ, Թէ Մեր Պարտութիւնը Անժամկէտ Է, Ու Մենք Պէտք Է Միշտ Գործենք Պարտուածի Կարգավիճակով. Էտմոն Մարուքեան

Յատուկ յանձնարարութիւններով դեսպան Էտմոն Մարուքեան հարցազրոյց տուած է «RTVI» միջազգային հեռուստաալիքին՝ անդրադառնալով Լեւոնային Ղաւրաբաղի շուրջ ստեղծուած իրավիճակին եւ ՀՀ արտաքին քաղաքականութեան վերաբերող այլ հարցերու:

Անդրադառնալով հայ-ատուպէջական սահմանի վերաբերեալ հարցին՝ Մարուքեան կրկին յիշեցուցած է հայկական անվտանգ դիրքորոշումը առ այն, որ ատուպէջական գորքերը պէտք է լքեն Հայաստանի ինքնիշխան տարածքը, ուր ներխուժած են 2021 թուականէն, եւ նշած է, որ առկայ բոլոր քարտէզներով, այդ շարքին՝ Ռուսիոյ մէջ պահուող ԽՍՀՄ քարտէզներով, այդ տարածքը ՀՀ ինքնիշխան տարածք է:

Մարուքեան կրկնած է, որ Հայաստանը խաղաղութեան կողմնակից է եւ ամէն քայլ ըրած է ու կ'ընէ անոր հասնելու ուղղութեամբ՝ միաժամանակ դատապարտելով ատուպէջական կողմէ հնչող ռազմական տարբեր կոչերը եւ հայ-ատուպէջական սահմանին լարուածութիւն յառաջացնելու ատուպէջական տարբեր փորձերը: Մարուքեան նշած է, որ չի կրնար սահմանափակուած սահմանազատման աշխատանք ընթանալ այնպիսի իրավիճակի մէջ, երբ սահմաններուն կը հնչեն կրակոցներ. «Սահմանազատման հարցը մի քանի օրուայ աշխատանք է. դա երկատես գործընթաց է, որը պէտք է իրականացուի հանգիստ պայմաններում: Այն չպէտք է ընթանայ որպէս յաղթող ու պարտուող կողմերի միջեւ գործընթաց, քանի որ այդ դէպքում անհնար է հասնել արդիւնքի: Մենք պէտք է գնանք այնպիսի ճանապարհով, որ հասնենք անվերջունում յայտնի «win win» տարբերակով լուծման, երբ բոլոր կողմերը գործընթացից դուրս կը գան յաղթած»:

Անդրադառնալով անկլաներու վերաբերեալ հարցին՝ Էտմոն Մարուքեան նշած է, որ իր անձնական տեսակէտով՝ անոնք առհասարակ պէտք է դուրս գան քննարկումներէն, քանի որ, Նոյեմբեր 9-ի յայտարարութեան համաձայն, կողմերը կը մնան այն տարածքներուն մէջ, ուր այդ պահին կը գտնուին. «Մենք պարտուել ենք մէկ անգամ, ու դա չի նշանակում, թէ մենք միշտ պէտք է պարտուենք»:

Յատուկ յանձնարարութիւններով դեսպան Էտմոն Մարուքեան

ու միշտ գիշուածներ կան: Ոչ մէկը թող յոյս չունենայ, թէ մեր պարտութիւնը անվերջ ու անժամկէտ է, ու մենք պէտք է միշտ գործենք պարտուածի կարգավիճակով»:

Խօսելով տարածաշրջանին մէջ հաճոքակցութիւններու բացման հնարաւորութեան մասին՝ Մարուքեան ըսած է, որ սխալ են պատկերացումները, թէ այն ձեռնտու է միայն Ատուպէջանին: Մարուքեանը բերած է Լաբսի օրինակը, որ օրերով կրնայ մնալ փակուած, եւ յաւելած է, որ անոր այլընտրանքը Հայաստանի համար անհրաժեշտութիւն է: Ան շահադիտութիւն որակած է ատուպէջական կողմէ հնչող միջանցքային տրամաբանութեամբ լուծումներու մասին լուրերը՝ նշելով, որ այդպիսի հարցեր չեն քննարկուել, ու խօսքը միայն ճանապարհներու սովորական բացման մասին է՝ իւրաքանչիւր երկրի օրէնսդրութեան համաձայն ու տարածքներու ինքնիշխանութեան պահպանման սկզբունքով:

Անդրադառնալով հայ-ատուպէջական հնարաւոր խաղաղութեան պայմանագրի մասին խօսակցութիւններուն՝ Մարուքեան նշած է, որ Հայաստանը Ատուպէջանին որեւէ տարածքային պահանջ չունի, եւ շեշտած է, որ Արցախի հարցը ոչ թէ տարածքային հարց է, այլ՝ իրաւունքներու, որոնք 21-րդ դարուն աւելի առաջնային են: Ան անդրադարձած է նաեւ Արցախի կարգավիճակի վերաբերեալ հարցին՝ նշելով, որ հակամարտութիւնը տակաւին լուծուած չէ՝ ինչպէս կը պնդէ ատուպէջական կողմը:

Ատրպէյճան-Թուրքիա Շարունակուող Արշաւը Հայութեան Դէմ

Շարունակուած էջ 1-էն

յեղափոխութեան գերագոյն առաջնորդ Այաթոլլա Խամենեյիի՝ վերջերս Ռուսիոյ եւ Թուրքիոյ նախագահներուն հետ հանդիպման ժամանակ կատարուած յայտարարութիւնը առ այն, որ Իրանը զգայուն է կովկասեան տարածաշրջանին

մէջ իր սահմաններու հարցով եւ պիտի հակադէպ զանոնք փոխելու որեւէ փորձի: Այս խօսքերը ուղղուած են հաւասարապէս Անգարային եւ Պաքոյին, քանի որ «Զանգեզուրի միջանցքը», այդ երկու երկիրներուն պատկերացուած ձեւով, կը նշանակէ Իրանի անջատուումը Հայաստանէն:

օգտագործելով զայն՝ իր նպատակներուն հասնելու համար:

Խաղաղութեան պայմանագիրը, ինչպէս նաեւ սահմանագծման ու սահմանազատման հարցերը տակաւին կը մնան թուղթի վրայ եւ առայժմ դժուար իրագործելի:

Ժամանակը կը շարժի ի նպաստ Հայութեան, որուն ընթացքին առաջին հերթին կը վերականգնուի բանակը, որ կը մնայ մեր միակ երաշխիքը՝ Ատրպէյճանակառքական շարունակուող արշաւը ու անոնց հակահայ փոքրամասնութիւնը զսպելու համար:

Գ. ԽՈՏԱՆԵԱՆ «ՄԱՍԻՍ»

Յեղասպանագետ Վահագն Տատրեանի Երրորդ Տարեկիցի Ոգեկոչում Պոլսահայ Միութեան Կեդրոնին Մէջ

ԳՐԻ ԱՌԱՒ՝ ՄԱՐԻԹԸ ՕՅԱՆԵՍ

Կիրակի, Օգոստոս 7, 2022ին, Պոլսահայ Միութեան «Գրիգոր եւ Աւետ Բիւրքչիւղլու» սրահին մէջ տեղի ունեցաւ յուշ երեկոյ եւ հոգեհանգիստ, հանգուցեալ Յեղասպանագէտ Փրօֆ. Վահագն Տատրեանի մահուան երրորդ տարեկիցին առթիւ, մասնակցութեամբ Արարատ Տան էսքիճեան Թանգարանի, «Նոր Սերունդ», «Համագգային», «Իրանահայ», «Իրաքահայ» միութիւններու, Ազգային Հայկական ուսումնասիրութիւններու եւ հետազոտութիւններու ընկերակցութեան (NAASR), «Խոստում» Հայկական Հիմնարկի» (PAI) եւ «Թէքէեան» մշակութային միութեան:

Երեկոն սկսաւ տուտուկահար Ալպըրթ Վարդանեանի մելանոյշ մեղեդիներով:

Բացման խօսքը կատարեց Պոլսահայ Միութեան Մշակութային Յանձնախումբի ատենապետ եւ Հոգաբարձու՝ Տրօֆ. Յովհաննէս Գուլակ:

Աւետիքեան, որ ներկաները ողջունելէ ետք, հրաւիրեց բոլորը յոտնկայս վայրկեան մը յարգանքի տուրք մատուցանելու հանգուցեալ Փրօֆ. Տատրեանի ի յիշատակ, ապա հրաւիրեց Հոգեւորականաց դասը՝ առաջնորդութեամբ Հիւսիսային Ամերիկայի Արեւմտեան Թեմի առաջնորդ՝ Գերշ. Յովնան Արք. Տէրտէրեանի ներկայացուցիչ՝ Գէորգ Բհնյ. Աբեանի ինչպէս նաեւ Թորքոմ Եպսկ. Տոնոյեանի ներկայացուցիչ՝ Տ. Ռազմիկ Բհնյ. Խաչատուրեանի, հոգեհանգստեան պաշտօն կատարելու եւ օրհներու յիշատակի համար պատրաստուած հրուշակը: Տ. Գէորգ Բհնյ. փոխանցեց Յովնան Արք. Տէրտէրեանի ողջոյնները, նաեւ յայտնեց Փրօֆ. Բիչըրտ Յովաննիսեանի մասին ըսելով թէ «Ան եղած է հայ պատմագրութիւնը բարձրացնող եւ աշխարհի սփռող անձը որ իր ողջ կեանքը նուիրած է ի սէր Հայոց Յեղասպանութեան նաեւ Հայոց Պատմութեան վերաճանաչման եւ ճանաչման, ի աշխարհս ամբողջ»: Խոնարհումով յիշեց Փրօֆ. Տատրեանը որակելով զայն այն մեծ անձերէն մին եւ իսկապէս առաջամարտիկ եղած ըլլալուն այս ոլորտին մէջ: Քահանայ հայրը շնորհաւորանքներով փակեց իր խօսքը:

Ներկայ էին Քոյր Միութիւններու ներկայացուցիչներ, Պոլսահայ Միութեան նախկին ատենապետներ եւ վարչականներ, Փրօֆ.

Օշին Քէշիշեան, Փրօֆ. Թանէր Աքչամ եւ այլ հիւրեր:

Երգութեցաւ Տէրունական աղօթքը, որմէ ետք Տրօֆ. Աւետիքեան ամպիոն հրաւիրեց օրուան հանդիսավարուհի եւ Միութեան քարտուղարուհի՝ Մարիէթ Օհանէսը:

Հանդիսավարուհին իր խօսքին մէջ անդրադարձաւ Հանգուցեալ Տատրեանի մասին շեշտելով թէ՛ ընթացող հանդիպած ենք, որոնք այդքան վստահ են իրենց գիտելիքներու, տրամաբանութեան եւ իմացականութեան վրայ: Այդ իսկապէս բացառիկ մարդկանց տրուած շնորհ է, օժտուածութիւն, որ զերազանց արդիւնաւորութիւն կու տայ իրենց, արագորէն իրենց ձեռնարկած գործին, երբ այդ գործը նուիրուած է ճշմարտութեան բացայայտմանը, արդարութեան պաշտպանութեանը:

Ապա ընթերցեց առաջին գեկուցող՝ Դոկտ. Լուսինէ Սահակեանի հակիրճ կենսագրականը ու հրաւիրեց զայն միանալ ներկաներուն ջուճի վրայ: Դոկտ. Սահակեան մեծ պատիւ համարեց ինքզինք ըլլալ այդօրուան բանախօսներուն կարգին, մեծանուն գիտնական Փրօֆ. Տատրեանի յիշատակը ոգեկոչելու: Ան յայտնեց թէ անգնահատելի է անոր անոր ներդրումը Հայոց Յեղասպանութեան ուսումնասիրութիւններու նկատմամբ: Դոկտ. Սահակեան խօսեցաւ գիտական ժառանգութեան վերարժեւորման մասին անդրադառնալով թէ Տատրեանի ուսումնասիրութիւնները կը ներկայացնեն հայ ժողովուրդի պատմութեան ամենաողբերգական ժամանակաշրջանը: Տատրեանի ուսման արգասիքն է այն բազմաթիւ գիրքերն ու ուսումնասիրութիւնները, հիմնական փաստարկումներով եւ մաթեմատիքական ճշգրիտ մտածողութեամբ որոնք նոր որակ հայթայթեցին եւ բարձրացուցին Հայոց Յեղասպանութեան գիտական ուսումնասիրութեանը: Դոկտ. Սահակեան աւելցուց նաեւ թէ իրենք պատիւն ունեցած են Տատրեանի դասախօսութիւնները ունենալու Հայաստանի մէջ, նաեւ անոր գործունէութիւններու ժառանգութեան գիտաժողովներ կատարելու եւ յաւուր պատշաճի ներկայացնելու անոր գործերն ու ուսումնասիրութիւնը, նաեւ Տատրեանի հետ Սահակեան ունեցած է անձնական շփում եւ բարեկամութիւն: Ապա հանդիսավարուհին հրաւիրեց Մանուկ Աւետիքեանը՝

զակալը Միութեան Հոգաբարձու եւ Մշակութային Յանձնախումբի ատենապետ՝ Տրօֆ. Յովհաննէս եւ Սեդա Գուլակ Աւետիքեանի որպէսզի ծանօթացնէ օրուան երկրորդ գեկուցող՝ Պատմաբան եւ Ընկերաբան՝ Փրօֆ. Թանէր Աքչամը:

Նշենք թէ Մանուկ Աւետիքեան շրջանաւարտ է Մանուկեան-Տէմիրճեան վարժարանին: Ան Հայաստանի Ամերիկեան Համալսարանէն ստացած է մագիստրոսի կոչում եւ աշխատած է Երեւանի Հայոց Յեղասպանութեան Թանգարանի՝ հիմնարկին մէջ եւ հայկական թերթերուն մէջ: Ներկայիս կ'աշխատի "Shoah" Հիմնադրամի հաւաքածոներու բաժնին մէջ որպէս Յեղասպանութեան վերապրածներու վկայութիւններու հաւաքածոյի ցանկագրող:

Փրօֆ. Աքչամ յայտնեց թէ Հայոց Յեղասպանութիւնը արդէն մոռցուած Յեղասպանութիւն է. եւ երբեք վերջինը, այստեղ ճանապարհը հեշտ է եղած եւ հարթուած է բազմաթիւ մարդկանց ջանքերով ու զոհաբերութեամբ: Հայոց Յեղասպանութիւնը անցած է նոյն փուլերով, ինչպէս միւս ոլորտները:

Փորձագէտներ՝ Արամ Անտոնեանի եւ Գրիգոր Կերկերեանի նման վերապրածներն էին որոնք փորձեցին համակարգուած հաւաքել Օսմանեան արժէքաւոր փաստաթուղթերու գոյատեւման շուշագրութիւնները եւ արխիւային փաստաթուղթերը:

Վահագն Տատրեանի խօսքերը կը ներկայացնեն Հայոց Յեղասպանութեան հետազոտութեան ոլորտի իրական հիմքը եւ կամուրջը հին աշխարհի եւ նորի միջեւ:

Այս անուանակարգին մէջ Փրօֆ. Աքչամ դասեց նաեւ Փրօֆ. Բիչըրտ Յովաննիսեանի բազմաճառոր աշխատութիւնը: Եթէ մենք կարող ենք խօսիլ Հայոց Յեղասպանութեան հետազոտութեան տաղանդաւոր փուլի մասին, ապա Վահագն Տատրեանն ու Բիչըրտ Յովաննիսեանը ծառայեցին որպէս սառցաբեկորներ՝ ճանապարհ հարթելով դէպի անտեղեակութեան, անտարբերութեան եւ ժխտման սառած ծովը: Հայոց Յեղասպանութեան ուսումնասիրութիւնը մեծապէս յառաջադիմած է այսքանով՝ շնորհիւ անոր վաղ ուսակիրներու տասնամեակներ տեւած անխոնջ ջանքերուն: Վահագն Տատրեան եւ Բիչըրտ Յովաննիսեան մենք ձեզ երախտագիրութեան անսասան քայլ պարտական ենք:

Փրօֆ. Աքչամ նաեւ իր նկատուածները կատարեց վահագն

Տատրեանի հետ իր անձնական յարաբերութիւններու մասին: Ան շնորհաւորեց մեծարեալը՝ նշելով, որ ան մեզ ցոյց տուաւ ճանապարհը, որ պէտք է մենք շարունակենք:

Հանդիսավարուհին հրաւիրեց տուտուկահարը որ նուազեց կոմիտասեան մեղեդիները:

Ապա դարձեալ ամպիոն հրաւիրուեցաւ Մանուկ Աւետիքեանը որպէսզի ներկայացնէ մեծարեալ Փրօֆ. Բիչըրտ Յովաննիսեանը:

Մանուկ նշեց, որ 7 տարիներէ աշխատած է Փրօֆ.ին հետ: Անոր աշխույժ գործունէութիւնը յանգեցուց իրեն, եթէ չըսենք, ստիպեց իրեն ըլլալ 1970-ականներէն եւ թրքական կողմէ Հայոց Յեղասպանութեան ժխտման ուժի մէջ:

Գործունէութիւններէն մէկը, որ ան ձեռնարկեց այս ժխտման դէմ, այն էր, որ ան տեսաւ պատմութիւնը 1960-ականներու վերջը:

Ան զբաղեցաւ անով եւ վերապատրաստեց ուսանողները UCLA-ի մէջ եւ ուսանողներուն թոյլ տուաւ արձանագրել Հայոց Յեղասպանութեան վերապրածներու անհետացող սերունդի պատմութիւնները: 2018 թուականին, ան իր

արխիւները յանձնեց «Շոահ» հիմնադրամին՝ կրթական հետազոտական նպատակներով:

Ուօք առաւ Փրօֆ. Յովհաննիսեան ան շնորհակալութիւն յայտնեց Պոլսահայ Միութեան, ինչպէս նաեւ նախորդ բանախօսներուն: Ան յայտարարեց, որ ինքզինք երբեք գիտնական չէ համարած: Իր ոլորտը Հայաստանի առաջին Հանրապետութիւնն է, որ զինք տարած է սահաճ դաշտ՝ պետական ժխտողականութեան պատճառով, եւ որ ստիպած է իրեն մտնել այդ դաշտը, եւ հետաքրքիր է, թէ ան հազարաւոր դասախօսութիւններ տուած է իր ասպարէզին մէջ, հաւանաբար անոնց 80%-ը զբաղած է այդ հարցով:

Փրօֆ. Յովհաննիսեան յայտնեց թէ այնքան շատ բան ըսուած է Վահագն Տատրեանի մասին, որ իսկական ցեղասպանագէտ էր, որ ան գտաւ այդ սկան զարգացնելու ոլորտը եւ յառաջ մղելու մէջ: Քանի անգամներ իրենց գիտաժողովներուն տարբեր ազգերու պատասխանները եղած է «Մոռցի՛ր», «ձգէ՛», «կը բաւէ՛»: Զարմանալիօրէն գիտական պայքար, կուրիներ կային համալսարանականներու համար, ամէն օր պայքար էր ցեղասպանութեան ուրացման դէմ: Շատ երկար պայքար եղած բայց եւ

«Հայկական Հարսանիք»ն Ու The Lion King-ը Յաջողութեամբ Բեմադրուեցան Պըրպէնքի Ամառնային Ճամբարին Մէջ

Այս տարուան վերջին երկու ամիսներուն Պըրպէնքի Հայց. Առաքելական Եկեղեցիի Հովանաւորութեամբ եւ նախաձեռնութեամբ, տեղի ունեցան մանկապատանեկան ամառնային գոյգ ճամբարներ, թէ Ս. Ղեւոնդ եւ թէ Ս. Պետրոս եկեղեցիներու համալիրներու երգիքին տակ:

Արդարեւ ութ շաբաթ տեւող այդ ճամբարներուն մէջ, համախմբուեցան 3-էն մինչեւ 15 տարեկան երեխաներ, մանուկներ եւ պատանիներ: Անոնք՝ հայաբոյր միջավայրին մէջ, տասնեակ մը մանկավարժներու հոգատարութեամբ, ստացան տոհմիկ դաստիարակութիւն: Սորվեցան մեր գողտրիկ մայրենի լեզուն, երգն ու պարը, երաժշտութիւնն ու հաճելի ժամանցի հետաքրքրական եւ ուսումնասիրուած խաղերը: Անոնք զինուեցան նաեւ զիտելիքներու հարուստ պաշարներով: Ճամբարի մասնակիցները, իրենց տարիքային տարբերութիւններուն համապատասխանող խումբերու բաժնուելով յանձնուած էին որակեալ արհեստավարժ մանկավարժներու

տարազներով, մաս կազմեցին այդ մեծ խրախճանքին: Օրուան յատուկ մաղթանքներով եւ մեներգներով ու խմբերգներով, ինչպէս նաեւ պարախմբային համոյթներու ելոյթներով, գերազանց ուրախ պահեր առթեցին ներկաներուն: Տպաւորիչ էին երգախառն կենացները որոնք ուղղուած էին օրուան հարսին ու փեսային եւ ինչու չէ քաղցրին եւ քավոր կնոջ, որոնք իրենց հերթին արտասանեցին երգախառն բաժակաճառեր, համեմուած գեղջկական աւանդական տնօրգուռնայով եւ պարեղանակներով: Այս հարսանիքով՝ մեր նորահաս սերունդը մօտէն իրագեկ հանդիսացաւ իր ազգային ինքնութեան հպարտառիթ երեւոյթներէն մէկուն, որ անչնչելի պիտի մնայ իրենց յիշողութեան մէջ:

Տարեվերջի յոյժ գնահատելի եւ ուշագրաւ ձեռնարկ մըն էր նաեւ The Lion King թատերական ներկայացումը, հետեւողութեամբ Disney շարժանկարային ընկերութեան համանուն արտադրութեան: Իսկ այս պարագային կարծէք մանկապա-

բժախնդիր հոգատարութեան իրենց կողքին ունենալով նաեւ երեց ուսանողներու սիրայօժար օժանդակութիւնը:

Այս տարուան ճամբարի հրապարակային հանդիսութեանց առանցքը կազմեցին թատերական գոյգ մը միջոցառումներ, որոնք արժանացան բազմահարիւր ծնողներու եւ հիւրերու անվերապահ գնահատանքին:

Առաջինը՝ «Հայկական Հարսանիք»ն էր: Բայց ինչ հարսանիք... կարծէք հայկական գիւղ մըն էր մեր զիմացը, որուն հրապարակին վրայ առկայ էր իսկական սոնախմբութիւն մը...: Արդարեւ ոչ միայն հարսն ու փեսան, այլ բոլոր զիւղեցիները, հարիւրաւորներով, իրենց ազգային գունագեղ

տանեկան արհեստավարժ թատերախումբ մը ըլլար մեր զիմացը: Արդարեւ, մեծափարթամ եւ մեծազիր պաստառին վրայ առիւծ արջան, իր խիստ նայուածքով, տիրապետած էր անտառի բոլոր կենդանիներուն: Ան բազմահարիւր հպատակներով իր գերակայութիւնն ու խաղաղութիւնը պարտադրեց շրջապատի այլազան կենդանական աշխարհին...:

Արդարեւ, այս թատերախաղի դժուարին բայց յաջող ներկայացումին իրենց մասնակցութիւնը բերին կենդանիներու տարազներով եւ զիմակներով գրաստաւորուած ճամբարի գրեթէ բոլոր մասնակիցները: Այս երգախառն փիեսի

Շնորհանդէս Արա Ահարոնեանի «Ռամկավար Ազատական Կուսակցութիւն» Հատորին (1885-2011)

«Մարմինս Մեռնի Երթայ Ի Հող, Գիրս Մնայ Յիշատակող»

Գրչակ

ԽԱՉԻԿ ԵՒՆՈՅԵԱՆ

Կիրակի, Օգոստոս 21, 2022, երեկոյեան ժամը 5:00-ին, ԹՄՄ Պէշկէօթիւրեան կեդրոնին մէջ, Ալթատինա, տեղի պիտի ունենայ «Ռամկավար Ազատական Կուսակցութեան» խորագիրը կրող գիրքին շնորհանդէսը եւ նոյն ատեն պիտի ոգեկոչուի այս շահեկան հատորին հեղինակ՝ կուսակցական բեղուն գործիչ՝ ողբացեալ Ընկ. Արա Ահարոնեանի բարի յիշատակը:

Ձեռնարկը կազմակերպուած է ՌԱԿ-ի ԱՄՆ Արեւմտեան Շրջանի Շրջանային վարչութեան կողմէ, որ յանձն առած է այս գիրքի հրատարակութիւնը նուիրուած՝ մեր թանկագին վաղամեռիկ ընկերոջ յիշատակին:

Հատորը կը ներկայացնէ ՌԱԿ-ի պատմութեան վերջին 90 տարիներուն (այս հատորը գրուած է 10 տարը առաջ) եւ անոր նախորդող եւ ծնունդ տուող կազմակերպութիւններուն պատմութիւնը, պատգամաւորական ժողովները, քաղաքական անցուղարձերը (ազգային եւ համազգային) ՌԱԿ-ի բազմաբեղուն գործունէութիւնները մեր ազգին եւ հայրենիքին համար:

Նմանապէս այս հատորին մէջ, կը գտնենք մեր ժողովուրդի վերջին մէկուկէս դարաւոր պատմութիւնը:

Այս մեծածաւալ հատորի խմբագրութիւնը կատարած է կուսակցութեանս ծանօթ մտաւորականներէն, «Նոր Օր»ի նախկին խմբագիր, վաստակաշատ կրթական մշակ՝ Ընկ. Դոկտ. Մինաս

Գոճայեան, իսկ գիրքը լոյս տեսած է Սարգիս Թօփալեանի «Երեւան» մեծանուն հրատարակչատունէն:

Այդ գիշերուայ գլխաւոր բանախօսը եւ գիրքը պիտի ներկայացնէ Դոկտ. Մինաս Գոճայեան: Պիտի գործադրուի գեղարուեստական պատշաճ յայտագիր մը: Շնորհանդէսի բաժինէն ետք պիտի ոգեկոչուի մեր սիրելի ընկերոջ յիշատակը ՌԱԿ-ի կեդրոնական վարչութեան անդամներուն մասնակցութեամբ:

Ողբ. Արա Ահարոնեան երկար տարիներ եղած է ՌԱԿ-ի կեդրոնական վարչութեան անդամ, ԱՄՆ-ի Արեւմտեան Ամերիկայի Շրջանային վարչութեան անդամ եւ Ատենապետ, գաղութիս եկեղեցական, մշակութային, պետական յանձնախումբերու եւ մարմիններու ժրջան անդամ մըն էր:

Շատ կարճ ելոյթներ պիտի ունենան Ամերիկեան քաղաքական գործիչներ, որոնք երկար տարիներ գործած են հանգուցեալին հետ:

Վերջաւորութեան տեղի պիտի ունենայ ճոխ հիւրասիրութիւն մը եւ հատորի մակագրութիւնը:

Ջերմօրէն հրաւիրուած է հայ ժողովուրդը, մանաւանդ Արա Ահարոնեանի հարազատները, ծանօթները եւ անշուշտ գաղափարի ընկեր-ընկերուհիները, այսպիսով յարգաբար արդար տուրք մը տուած պիտի ըլլան մեր սիրելի ընկերոջ, որուն ողջ կեանքը նուիրած էր մեր ժողովուրդին ծառայելով:

Յարգանք իր անմեռ յիշատակին:

ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ
ԱՄՆ-ի Արեւմտեան Շրջանի վարչութիւն

Շ Ն Ո Ր Ա Հ Ա Ն Գ Է Ս
ԱՐԱ ԱՀԱՐՈՆԵԱՆԻ

**ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ
ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ**

հատորի

ՈԳԵԿՈՉՈՒՄ
Արա Ահարոնեանի յիշատակի

Հատորի ներկայացում
Գեղարուեստական յայտագիր
Մակագրում

Հ Ի Բ Ր Ա Ս Ի Ր ՈՒ Թ Ի Ն

Տեղի կ'ունենայ
Կիրակի, 21 Օգոստոս 2022-ին
Երեկոյեան ժամը 5:00-ին
ԹՄՄ Պէշկէօթիւրեան կեդրոնին մէջ

1901 N. Allen Ave.
Altadena, CA 91001

16 Dead, Dozens Injured After Fireworks Blast at Armenian Market

YEREVAN -- At least 16 persons were killed and more than 61 people injured in an explosion that took place in a Yerevan market on Sunday afternoon, causing a major fire in the sprawling complex just off the city center.

It took firefighters more than two days to contain the fire. As of Wednesday morning, rescuers were still looking for one missing person inside a three-story building of the warehouse that had partially collapsed as a result of the explosion and fire.

In a Facebook post Minister of Emergency Situations Armen Pambukhchyan said that among the dead were also a child and a pregnant woman.

It was immediately unclear what caused the blast. Videos posted on social media showed black smoke rising from the Surmalu market where, among other things, fireworks and other pyrotechnics are sold.

Pambukhchyan said that according to preliminary information up to four tons of explosive materials were stored within the premises of the Surmalu market

Levon Sardaryan, a spokesman for Yerevan's municipality, later con-

firmed reports that the explosion took place at the fireworks warehouse.

He said rescuers were on the scene trying to pull out injured people from under the rubble after a three-storey building had partially collapsed.

Emergencies Minister Armen Pambukhchyan ruled out terrorism as a cause of the incident.

"Watching the footage of the explosion, we almost rule out such a theory [that a bomb had been planted], because first there was smoke, then fire covering some small area, then came an explosion," he said. "Quite a large amount of explosive materials was stored there."

The building surrounding the site of the blast and fire was initially still standing but very shaky, according to Deputy Emergency Situations Minister Davit Hambarian.

Prime Minister Nikol Pashinyan and a number of other high-ranking officials visited the blast site Monday morning to survey the damage.

On Tuesday, PM Pashinyan signed a decree declaring two days of national mourning on August 17-18 for the victims of a massive fire at a Yerevan market.

The Prosecutor General's office has opened a criminal investigation into the explosion, saying it is not ruling out any possible causes. As of now, it remains unclear how the fireworks detonated.

Investigators are looking into a possible breach of fire-safety regulations, which the market's manager denied in a brief telephone interview with RFE/RL's Armenian Service today.

The Investigative Committee said that interrogations of survivors and eyewitnesses were underway, but said there were no suspects or accused at the moment as part of the criminal probe launched in connection with the incident.

A number of Pashinyan's political allies, however, have advocated a ban on the sale of fireworks in Arme-

Tehran Opposes Any Attempt to Alter Iran-Armenia Border

YEREVAN -- Iranian President Ebrahim Raisi reiterated his country's opposition to any attempt to alter borders in the region as he held a phone call with Armenian Prime Minister Nikol Pashinyan reported by Yerevan on Thursday.

During the phone call Pashinyan and Raisi discussed issues related to regional developments and security challenges. The Prime Minister of Armenia presented details to the President of Iran about the recent border incidents between Armenia and Azerbaijan. In the context of establishing stability and peace in the region, Nikol Pashinyan emphasized the importance of the full implementation of the trilateral agreements of November 9, 2020, January 11 and November 26, 2021.

Referring to the recent tension in the South Caucasus, the President of Iran referred to the statement made by Supreme Leader of the Islamic Revolu-

tion Ayatollah Khamenei during the recent meeting with the presidents of Russia and Turkey, noting that Iran is sensitive about its borders in the Caucasus region and will oppose any attempt to alter them.

The parties also exchanged ideas on bilateral ties, emphasized the importance of bringing them closer.

Nikol Pashinyan expressed satisfaction with the development of Armenian-Iranian relations and noted that Armenia is ready to maximally promote the transit of goods between the two countries and to develop cooperation in the field of infrastructure, including in the direction of road, energy, etc.

The President of Iran described the relations between the two countries as historical and deep and emphasized the need to raise the level of sustainable Armenian-Iranian economic cooperation.

Russian, Armenian Defense Ministers Discuss Peacekeeping Mission In Karabakh

MOSCOW — Armenian Defense Minister Suren Papikeyan discussed with his Russian counterpart Sergei Shoigu the situation in Nagorno-Karabakh and the activities of Russian peacekeepers in the region as they held talks on the sidelines of a Moscow conference on Tuesday.

The Russian Defense Ministry quoted Shoigu as saying during his meeting with Papikeyan that "we have things to discuss, there are traditional issues related to our military-technical and military cooperation."

"And, of course, it is issues related to the activities of our peacekeeping contingent, which performs tasks in Nagorno-Karabakh. We continue to believe just as you do that the main stabilizing factor is the ceasefire along the entire line of contact," the Russian defense minister said.

Shoigu also reportedly thanked his Armenian counterpart for attending the opening of the International Army Games and the Army-2022 International Military-Technical Forum, as well as for participating in the Moscow Conference on International Security.

Papikeyan, as quoted by Russia's Defense Ministry, noted, for his part, "the high level of bilateral Armenian-Russian allied cooperation" that he said was evidenced by his second meeting with Shoigu since the beginning of this year.

"This meeting is very important for us. We highly appreciate the achieved level of Armenian-Russian cooperation, as well as the role of the Russian presence in the South Caucasus," the Armenian defense minister said.

SDHP Representatives Present Proposals for Constitutional Reforms

YEREVAN - Davit Hakobyan, Chairman of the Council for Reform of the Armenian Constitution, at the Ministry of Justice, received Saro Mardiryan, Deputy Mayor of Alfortville, France, and Chairman of the Social Democrat Hunchakian Party of France, accompanied by Varazdat Yeghiazaryan, member of Armenia's Social Democrat Hunchakian Party (SDHP) Executive Committee.

The SDHP representatives presented the party's proposals for the constitutional reforms currently being developed, specifically more efficient use of the Diaspora's untapped potential.

"It is no secret that specialists in all areas vital to the Republic of Armenia live and work in the Diaspora, whose professional experience and skills can be very useful for Armenia," stated Mardiryan, "However, today, an Armenian from the Diaspora cannot obtain ministerial posts and certain other posts within the government."

One of the proposals to reform the Constitution is to reform Article 148, which stipulates: "Only citizens of the Republic of Armenia, permanently residing in the Republic of Armenia for the past four years and having the right to vote..." with the following: "Anyone over the age of twenty-five, a citizen of the Republic of Armenia and speaking Armenian, may become a member of the government."

Constitutional amendments making it easier to obtain Armenian citizenship were also discussed. "The Constitution reforms proposed for obtaining Armenian citizenship should make it easier for Armenians in the Diaspora who desire to obtain citizenship," stated Mardiryan, "this will strengthen the feeling of belonging and ties to the Armenian nation."

Davit Hakobyan conveyed the state of progress of the ongoing work for the future Constitution of the Republic of Armenia.

Chess Olympiad: Armenia Wins Silver Medal

CHENNAL, INDIA -- History was made in the open section of the FIDE Chess Olympiad, which came to an end this morning in Chennai, India.

Uzbekistan, one of the youngest teams on the roster, defeated rating favourites the Netherlands by 2.5-1.5, securing the gold medal.

Undefeated over the eleven rounds, the team coached by GM Ivan Sokolov edged out Armenia on tiebreak, automatically becoming national heroes.

Once again, Armenia outperformed the rating expectations and, despite being the 12th seeded, got away with the silver medal. This is a reassuring result for a team that last year lost its franchise player, Levon Aronian, who changed federations to the USA.

As the former world champion-

ship challenger Nigel Short put it, "the one immutable rule of Olympiads is that the team from Armenia is always greater than the sum of its parts".

The Armenian squad was headed by Gabriel Sargissian on the first board, who, despite a poor start with four draws and one defeat, became the best scorer in the team during the second half of the competition: his 4 victories and 1 draw during the matches against direct rivals were one of the keys for the Armenian success. Robert Hovhannisyan playing on board 4, also greatly contributed to team Armenia's success.

Along with the Uzbeks, the other positive surprise of the event was the excellent performance of the second Indian team, officially called "India B", and formed by young promising stars.

Armenia Climbs to 51st Place in 2022 World Press Freedom Index

PARIS -- Armenia ranks 51st position (up from 63rd last year in the 2022 World Press Freedom Index released by Reporters Without Borders today.

According to the report, Armenia has the freest press in the region. Georgia has slipped from 60th to 89th place, Russia is 150th, Turkey and Azerbaijan are ranked 149th and 154th respectively. Armenia's southern neighbor Iran is 178th on the list.

In the post-Soviet space Armenia

is behind only Moldova and Baltic states in the ranking.

Norway, Denmark, Sweden, Estonia and Finland are ranked as the countries with the highest degree of freedom for journalists.

World Press Freedom Index, which assesses the state of journalism in 180 countries and territories, highlights the disastrous effects of news and information chaos – the effects of a globalized and unregulated online information space that encourages fake news and propaganda.

Armenian Council's Project Director Discusses Human Rights Issues with Armenia's Ombudsperson

YEREVAN -- Human Rights Defender, Kristinne Grigoryan, recently held a meeting with Armenian Council's Project Director in Armenia, Christine Shahinian where a multitude of issues were discussed, including the trajectory of Armenia in the aftermath of the 2020 war.

Ms. Shahinian conveyed the Armenian Council's mission in Armenia, the various branches throughout the Diaspora, and the willingness to help Armenia's Ombudsperson in her efforts in preserving and defending the human rights and freedoms of Armenian citizens – specifically those in the border towns, dealing with rampant aggression by the Azerbaijani dictatorship.

The Human Rights Defender presented the security issues of the nation, humanitarian and social issues identified during the regular meetings with the families of POWs, missing soldiers and civilians, as well the harsh realities the residents of border towns have endured since the end of the war.

The two sides agreed to collaborate on future projects aimed at protecting the interests of Armenian citizens. Ms. Shahinian reiterated the importance of unity within Armenia and expressed the need to double humanitarian and economic contributions from the Diaspora to strengthen and maintain the integrity and security of the Armenian nation for now and many years to come.

Moscow Rejects Criticism of Russian Peacekeepers in Karabakh

MOSCOW — The Russian foreign ministry, in a statement released on Thursday, has rejected criticism of its peacekeepers in Nagorno-Karabakh for failing to prevent Azerbaijani aggressions.

Deputy Director of the Information and Press Department of the Russian Foreign Ministry Ivan Nechaev

said that Russian peacekeepers are taking steps to stabilize the situation in the region and that Baku and Yerevan have repeatedly noted the important role of the Russian peacekeeping contingent.

"Russia is in constant contact

ICG Report: Baku Pursues Three Goals It Hopes Will Pressure Armenia to Capitulate in Negotiations

By escalating the situation in and around Nagorno-Karabakh Azerbaijan pursues three goals that it wants to achieve either by force or the threat of force, which it hopes will pressure Armenia to capitulate in negotiations, International Crisis Group (ICG) says in its latest report on the region.

In its report titled “Warding Off Renewed War in Nagorno-Karabakh” that was published this week the International Think Thank goes on to list what it views as these three goals that have to do with the overland connection between Nagorno-Karabakh and Armenia known as the Lachin corridor, the withdrawal of Armenian troops from the region as well as a treaty with Armenia to end the conflict that would be to Azerbaijan’s advantage.

The report quotes an unnamed Azerbaijani official as saying that “the Armenian side is trying to delay the commissioning of the new road this year, thereby purposely delaying the handover of the city of Lachin and a number of villages to Azerbaijan.”

Azerbaijan’s second grievance, according to ICG experts, relates to what Baku says is Armenia’s failure to withdraw forces from Nagorno-Karabakh, as the ceasefire says it must do. “Yerevan says it has done so. The issue, it says, is Azerbaijan’s concern that Nagorno-Karabakh’s de facto authorities retain an armed force. Baku argues that this force is illegal, demanding that Russian peacekeepers disarm it, while Armenia and the de facto authorities say its disarmament was never part of the ceasefire deal,” the report says.

“Baku seized upon comments Armen Grigoryan, Armenia’s Security Council secretary, made in an interview in mid-July that Armenia would withdraw forces by September as evidence of its claims. Yerevan has since furiously tried to walk back words it says were taken out of context,” writes the ICG, noting that Armenian Prime Minister Nikol Pashinian reiterated on August 4 that all Armenian armed forces have left Nagorno-Karabakh.

An Azerbaijani military official told the ICG that Baku will press ahead with operations until the area is fully demilitarized.

The report says that, thirdly, Baku appears keen to proceed to talks over a treaty that it hopes will end the conflict to its advantage. Although in April the Azerbaijani and Armenian leaders in Brussels declared their readiness to start talks on such an agreement, Azerbaijan has voiced frustration that subsequent diplomacy has moved too slowly, the authors of the report note.

An Azerbaijani official alleged that Armenian officials are purposely delaying talks. “They think that, by prolonging the negotiations, they can wait for the geopolitical situation to change in their favor,” the official quoted by the ICG said.

For their part, officials in Yerevan blame Baku, saying it is Azerbaijani officials that are “dragging their feet in EU-mediated talks and hoping to take

advantage of the world’s focus on Russia’s war in Ukraine,” the authors of the report say.

“From a military standpoint, Armenia and de facto authorities in Nagorno-Karabakh view Baku’s seizure of Farukh (Parukh) in March, as well as positions held by the de facto Nagorno-Karabakh forces near the Lachin corridor and along the front lines in the entity’s north and north west, as an attempt to gain high ground and, thus, strategic advantage,” the ICG notes.

The authors of the report wonder whether Russian peacekeepers can deter Azerbaijan and enforce the ceasefire, noting that since early May, they have been conducting daily patrols on Sarybaba heights close to the Lachin corridor. “The patrols stopped a couple of days before the Azerbaijani advances, however, for reasons that are unclear,” the report says.

A senior de facto official in Stepanakert quoted by the ICG said the peacekeepers often feel powerless. “Everyone understands that Russia is weaker than ever before in the international arena,” the de facto representative said, according to the report.

“The clashes have once again highlighted the challenges faced by the Russian peacekeeping mission without a clear mandate for how it can engage beyond its monitoring role – a problem made worse by Russia’s loss of standing following its invasion of Ukraine,” the ICG writes.

In a 2021 report, the ICG called on the sides to hold talks on clarifying the peacekeepers’ role. “They appear increasingly unlikely to do so, particularly amid increasing criticism of the mission by both Armenia and Azerbaijan. Such frustration risks undermining the peacekeepers’ ability to carry out their existing mandate of observing the ceasefire in the conflict zone. If and when the time becomes ripe, international mediators must urge the sides to revisit this issue, which will likely come to a head in any case in 2025 when Baku and Yerevan must give their assent to the mission’s continuation,” the report says.

According to ICG experts, “most importantly, Western capitals and Moscow should try to ensure that their standoff over Ukraine does not bleed into mediation efforts in Nagorno-Karabakh.”

“Even distracted, Moscow pays more attention to Armenia and Azerbaijan than does Brussels or Washington. It remains the only country that has been willing to dispatch forces to the region and it remains a key trade partner of both countries. Working with Moscow, distasteful as it may be in European capitals, improves the odds of bringing peace to the South Caucasus,” the ICG says.

The group’s experts conclude that “concerted diplomacy by all outside actors might yet avert a return to war and keep nascent talks about an eventual peace settlement and new trade routes on track.”

PBS Says ‘Yes’ to More Broadcasts Of The Hidden Map

WGBH Boston, The Hidden Map & Armenian Museum Of America Team Up For Special-Event Broadcasts

The Hidden Map, one of the only Armenian films ever to be distributed nationally by PBS, continues to share the Armenian story with viewers across America. After its successful June premiere in hundreds of US cities, the documentary has been scheduled for more public television broadcasts from coast to coast during the network’s August pledge drive.

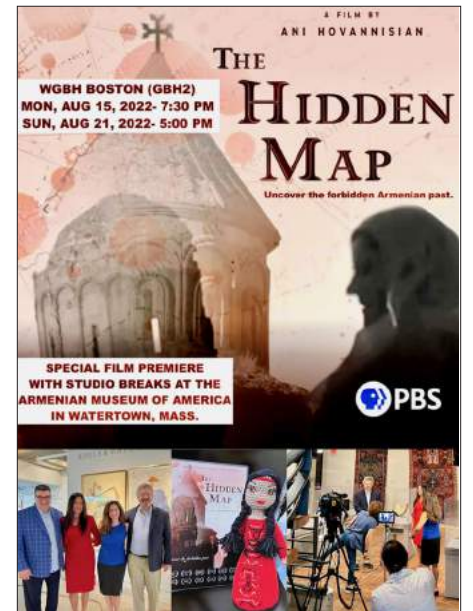
Especially noteworthy is Boston WGBH’s visionary approach to connecting its viewers with the continuing story. Recognizing its vibrant Armenian community, WGBH made the important decision to spend an entire day recording studio breaks for the upcoming broadcasts of the documentary in the Armenian Museum of America in Watertown. Collaborating with filmmaker Ani Hovannisian and museum director Jason Sohigian, the WGBH team created a program that celebrates Armenian heritage, history and resilience, featuring lively exchanges and museum treasures to accompany the film. They hope to engage their diverse viewership including Armenians with the rich 90 minute program which will premiere on the main channel GBH2- among the most highly-regarded in the country- on Monday, August 15 at 7:30 pm. Additional airdates are listed at wgbh.org.

Filmmaker Ani Hovannisian in a hidden chapel of Hokeats Vank near Van, Historic Armenia

August airdates and times in other PBS markets including Los Angeles, San Francisco, Fresno, New Jersey, New Hampshire, Washington D.C., Seattle, Cleveland, Tucson, Tampa, Miami, Philadelphia, Lexington, Charleston, Indianapolis, Louisville, Grand Rapids, Providence, Austin, El Paso, Fort Wayne and many more are available by checking local PBS schedules or thehiddenmap.com.

The Hidden Map takes viewers on a daring journey with Hovannisian, a granddaughter of Genocide survivors, as she ventures to the lost ancestral Armenian homeland to uncover the forbidden past. A chance meeting with

a Scottish explorer leads to a joint odyssey beneath the surface of modern-day Turkey, unearthing sacred relics, buried secrets and the hidden map. The duo also meets Turks, Kurds and ‘hidden’ Armenians who risk their safety by revealing long-silenced truths. Watch The Hidden Map Trailer.

PBS’s partnership with Hovannisian is closely tied with the Diasporan community who plays a vital role in helping to keep the story on the air for millions more to discover. Viewers who pledge a nominal amount in support of PBS’s broadcasts of The Hidden Map will not only help ensure additional airings on a national stage, but will receive unique gifts including exquisite hand-crocheted traditional dolls made exclusively for PBS viewers by women in Goris, Armenia. Some of the talented craftswomen are displaced citizens of Artsakh who are now starting to build their lives anew, supported partly by the income from these dolls, which represent the strength, beauty and resilience of all women. Other gifts include DVDs, original postcards of historic Western Armenia and Lavash cookbook.

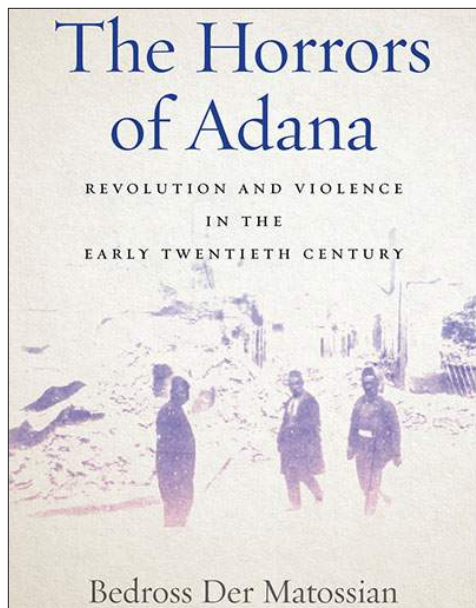
“It’s a huge exhale,” said Hovannisian, “to know that PBS has taken the Armenian story and championed the truth by sharing The Hidden Map with viewers over and over again. They also do it because viewers are responding. It’s a team effort, just as it is our collective story. It was especially exciting to film pledge breaks with WGBH hosts in the awesome Armenian Museum of America where thousands of years of Armenian creation, destruction and rebirth go hand in hand with the film.”

Museum Director Jason Sohigian added, “It was an honor to host WGBH-TV again at the Armenian Museum of America for their annual pledge drive. We’ve watched Ani’s documentary every time it has aired on PBS, and look forward to these special broadcasts, especially as the museum and film reflect many of the same themes, namely the survival and resilience of the Armenian people. We are here to share that history and culture with the world.”

www.massispost.com
daily news updates

“The Horrors of Adana: Revolution and Violence in the Early Twentieth Century”

by Dr. Bedross Der Matossian

FRESNO -- Dr. Bedross Der Matossian will present an in-person lecture entitled “The Horrors of Adana: Revolution and Violence in the Early Twentieth Century” at 7:00PM on Friday, August 26, 2022, in the Whitten Boardroom of the Smittcamp Alumni House, on the Fresno State campus. The presentation is part of the Spring Lecture Series of the Armenian Studies Program. The Leon S. Peters Foundation is a co-sponsor of the event.

In April 1909, two waves of massacres shook the province of Adana, located in the southern Anatolia region of modern-day Turkey, killing more than 20,000 Armenians. The central Ottoman government failed to prosecute the main culprits, a miscarriage of justice that would have repercussions for years to come. Despite the significance of these events and the extent of violence and destruction, the Adana Massacres are often left out of historical narratives. The Horrors of Adana offers one of the first close examinations of these events, analyzing sociopolitical and economic transformations that culminated in a cataclysm of violence. Drawing on primary sources in a dozen languages, Der Matossian develops an interdisciplinary approach to understand the rumors and emotions, public spheres and humanitarian interventions that together informed this complex event.

Dr. Bedross Der Matossian is the Vice-Chair, Associate Professor of Modern Middle East History, and Hymen Rosenberg Professor in Judaic studies at the Department of History at

the University of Nebraska-Lincoln. Born and raised in East Jerusalem, he is a graduate of the Hebrew University of Jerusalem. He completed his PhD in Middle East History at Columbia University in 2008. He has taught at MIT and the University of Chicago. He is the President of the Society for Armenian Studies (SAS). He is the author, editor, and co-editor of multiple books including the award-winning book *Shattered Dreams of Revolution: From Liberty to Violence in the Late Ottoman Empire* (Stanford, California: Stanford University Press, 2014). His most recent book is *The Horrors of Adana: Revolution and Violence in the Early Twentieth* (Stanford, California: Stanford University Press, 2022).

Copies of *The Horrors of Adana: Revolution and Violence in the Early Twentieth* will be available for purchase at the lecture.

The lecture is free and open to the public. The Smittcamp Alumni House is located at 2625 E. Matoian Way on the Fresno State campus. Free parking is available in Fresno State Lots P1 and P2 (parking permits are not required on Friday evenings). Enter the campus at Shaw and Maple Aves. and turn right onto Matoian Way (first Stop Sign). The Smittcamp Alumni House is the second building on the left.

For information about upcoming Armenian Studies Program presentations, please follow us on our Facebook page, @ArmenianStudiesFresnoState or at the Program website, <https://fresnostate.edu/armenianstudies>.

16 Dead, Dozens Injured

Continued from page 1

nia in the aftermath of the tragedy.

A senior member of Prime Minister Nikol Pashinian’s political party has spoken in favor of banning the sale of fireworks in Armenia.

“That tough decision must be made,” said former deputy prime minister Tigran Avinyan on Wednesday, speaking to reporters near the site of

the tragedy.

Avinyan said that he believed that the use of fireworks in Armenia must be limited to official events organized by state or local government bodies.

“This [tragic incident] is an occasion for us to think about making changes in our culture of celebrating our birthdays, holding baptism and wedding parties when it comes to the use of fireworks,” Avinyan said.

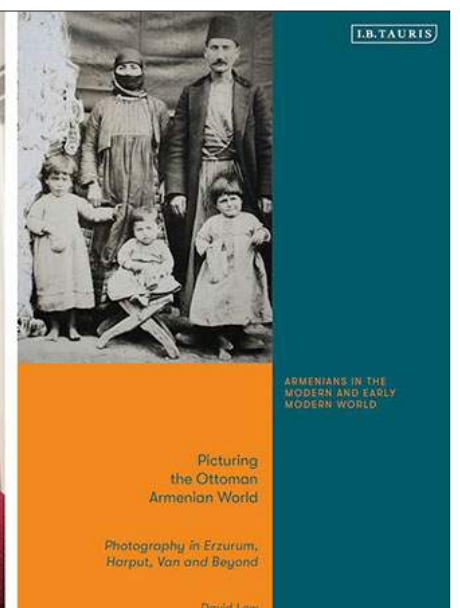
Moscow Rejects Criticism

Continued from page 2

with the Armenian and Azerbaijani sides

both at the highest level and through the ministry of defense, the foreign ministry and other Russian depart-

David Low’s New Book, Picturing the Ottoman Armenian World: Photography in Erzerum, Harput, Van and Beyond

LONDON/NY – I. B.Tauris, an imprint of Bloomsbury Publishing, has announced the publication of Dr. David Low’s book *Picturing the Ottoman Armenian World: Photography in Erzerum, Harput, Van and Beyond* as part of the series *Armenians in the Modern and Early Modern World*.

The Armenian contribution to Ottoman photography in the last decades of the empire has been well-documented. Studios founded and run by Armenian Ottomans in Istanbul contributed to the exciting cultural flourishing of Ottoman ‘modernity’, before its dissolution after World War I. Less known however are the pioneering studios from the east in the empire’s Armenian heartlands, whose photographic output reflected and became a major form of documenting the momentous events and changes of the period, from war and revolution to persecution, migration and ultimately, genocide.

This book examines photographic activity in three Armenian cities on the Armenian plateau: Erzurum, Harput and Van. It explores how indigenous photography was rooted in the seismic social, political, and cultural shifts that shaped Armenian lives during the Ottoman Empire’s last four decades. Arguing that photographic practice was marked by the era’s central movements, it shows how photography was bound-up in Armenian educational endeavors, mass migration and revolutionary activity. Photography responded to and became the instrument of these phenomena, so much so that

it can be shown that they were responsible for the very spread of the medium through the Armenian communities of the Ottoman East and the rapid increase in photographic studios. Contributing to growing interest in Ottoman and Middle Eastern photographic history, the book also offers a valuable perspective on the history of Armenians in the Ottoman Empire.

“Like many works with an Armenian focus, this is a book written in response to absence. Armenians are widely acknowledged as being central to photography in the Ottoman Empire, and yet the stories of Armenian photographers, their lives and their images, remain largely unwritten,” Dr. Low said. “However, rather than produce a history of photography in the conventional art historical mode, my aim has been to write what might be termed a photographic history, a history that uses the lives of photographers and, moreover, their subjects and images as a means of entering and exploring a wider history of Armenians in the Ottoman East,” he continued. “While written in response to absence, the book endeavors to avoid the prevalent notion of photographs as the vestiges of a lost world. It approaches them instead as the creations of a vibrant world and the products of lives being lived. Its central preoccupation is how we might write productively about photographs and what sort of histories might be produced when we closely study, scrutinize and converse with them.”

ments,” Nechaev said.

During last week’s weekly cabinet meeting in Yerevan, Armenian Prime Minister Nikol Pashinyan strongly criticized the Russian peacekeeping operation in Nagorno-Karabakh following the most serious fighting along the line of contact that left at least two Armenian and one Azerbaijani soldiers dead.

Pashinyan urged Russia to do more to prevent further ceasefire violations, charging that Baku has been stepping up such violations despite the presence of Russian peacekeeping troops in the region.

“In these circumstances, it is becoming imperative to adjust details of the [Russian] peacekeeping operation in Nagorno-Karabakh,” Pashinyan

said. “We expect that any attempt to cross the line of contact will be stopped by the peacekeeping troops of the Russian Federation.”

The representative of the Russian Foreign Ministry stressed that the situation around the Lachin corridor should be resolved in accordance with the trilateral statement of November 9, 2020.

“Point 6 of the statement stipulates that the plan for the construction of a new route through the Lachin corridor, which will ensure a link between Karabakh and Armenia, should be determined with the agreement of the parties in the next three years, with the subsequent redeployment of Russian peacekeeping troops to maintain the security of the route,” he said.

ԷԶԵՐ ՀՆՉԱԿԵԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԵՆԷՆ

ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆԻ ՀՆՉԱԿԵԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹԻՒՆԸ

Պարսկաստանի Ատրպատական նահանգը, իր աշխարհագրական դիրքին բերումով հակառակ դեր խաղացած է հայ ազատագրական պայքարին մէջ: Ըլլալով սահմանակից, մէկ կողմէ՝ վասպուրականին, միւս կողմէ՝ Կովկասին: Թաւրիզ, Սալմաստ եւ այլ կեդրոնական վայրերը հանդիսացած են հայ կամաւորական խումբերու կազմութեան կեդրոններ, ինչպէս՝ դէպի Երկիր գէնք ու ռազմանիւթ փոխադրութեան համար անփոխարինելի կամուրջներ:

Այդ թուականներուն՝ Ատրպատականի թեմակալ Առաջնորդն էր Ստեփաննոս Եպս. Մխիթարեան, շատ լուսամիտ եւ ազատախոհ կղերական մը, որ ամէն կերպով զօրավիճակ կը կենայ Մեղաւորեանի նախնական ձեռնարկներում: Ան նոյնիսկ կը խոստանայ օժանդակել կուսակցութեան, եթէ այս վերջինը գինուած խումբեր կազմելու ձեռնարկէ՝ Թուրքիա մտցնելու համար:

Ատրպետ (Սարգիս Մուկախապճեան)

Այդ թուականներուն է որ Թաւրիզ կը հասնի ուրիշ կորովի գործիչ մը՝ Ռաֆայէլ Մովսիսեան, որ հոն կը մնայ եւ կը գործէ մինչեւ իր կեանքին վերջին օրերը:

Ռաֆայէլ, որ անձամբ շրջած էր ամբողջ Տաճկահայաստանը եւ ակնատես եղած էր հայութեան տաժանելի կեանքի ծանր պայմաններուն, ինչպէս նաեւ մօտէն գործակցած էր Գուճ Գափուի ցոյցի աշխատանքներուն, կարճ ատենուան մէջ մեծ ժողովրդականութիւն ձեռք կը բերէ: Մեղաւորեան եւ Ռաֆայէլ, Կեդրոնի հետ համախորհուրդ ծրագիր մը կը մշակեն՝ Տաճկահայաստան գինեալ խումբեր ղրկել՝ քանի մը ճակատներէն միաժամանակ, թրքական իշխանութիւնները շփոթութեան մատնելու համար: Համաձայն այդ ծրագրին կարեւոր խումբ մը պիտի կազմուէր Ատրպատականի մէջ, Սալմաստի վրայով Թուրքիա մտնելու, ուրիշ խումբ մը պիտի կազմուէր Երեւանի մէջ, հոնկէ Ալեքսանդրապոլ-Կարս-Սարըղամիչ զոնով նոյնպէս Տաճկաստան մտնելու համար: Երրորդ խումբը պիտի կազմուէր Ախլաթի մէջ, որ Ախալքալաքի եւ Արդուինի վրայով ուրիշ ճակատ մը պիտի կազմէր: Մասնաւոր կարգադրութիւն կ'ըլլայ, որպէսզի Պարսից ծոցի եւ Գարուն գետի միջոցով գէնքեր փոխադրուին Սալմաստ, ուր եւ խումբը պիտի գինուէր: Զինքերը ստանալու եւ փոխադրելու համար կը կազմուի Հինգ հոգիէ բաղկացած մարմին մը եւ կը ղրկուի Անվազ նաւահանգիստը: Ստեփաննոս Եպս. շատ խանդավառութիւն կը ցուցնէ Անվազի ձեռնարկին համար եւ կու տայ երկու ուրիշ եպիսկոպոսներու անուններ՝ Էջմիածնի մէջ, որոնց դիմում պիտի կատարուէր Կուսակ-

ցութեան կողմէ: Ռաֆայէլ կը ղրկուի Ղարաբաղի շրջանը, ուր կը յաջողի բաւականաչափ թիւով կամաւոր գինուորներ արձանագրել:

Այս ձեռնարկին ոգին Մեղաւորեանն էր: Ան հազիւ գործի սկսած՝ Կեդրոնէն կը կանչուի եւ ծրագիրն ալ կը մնայ անիրագործելի: Ռաֆայէլ կը վերադառնայ Թաւրիզ եւ որպէս երգի ուսուցիչ պաշտօնի կը կոչուի Լիլաւա թաղի ազգային Հայկազեան-Թամարեան վարժարաններուն մէջ, ուր որպէս տնօրէն կը պաշտօնավարէր ծանօթ հնչակեան մը՝ Ղուկաս Մալինցեան:

Շատ չանցած, իրարու ետեւէն Թիֆլիսէն Թաւրիզ կը հասնին Սիմոն Նադիրեան եւ Ալեքսան Ռոստամեան: Այս երեք կարեւոր ուժերէ բաղկացած խմբակը կը յաջողի 1891 Յունուար 5ի գիշերը, Ղուկաս Մալինցեանի տունը հաւաքուած ժողովի մը մէջ կազմել Պարսկաստանի անդրանիկ Հնչակեան մասնաճիւղը:

Կարճ ատեն Թաւրիզ մնալէ եւ մասնաճիւղը ամուր հիմքերու վրայ դնելէ յետոյ, Ալեքսան Ռոստամեան եւ Նադիրեան կ'անցնին Թէհրան, հոն եւս մասնաճիւղ կազմելու համար:

Երկու գործիչները Թէհրանէն ետք կը կազմակերպեն Ղազվինը, Էնգէլին եւ Ռաշտը ու կ'անցնին Բագու: Այդ շրջանին Պարսկաստանի ուրիշ մէկ քաղաքին մէջ՝ Արդաբիլ, որ կը գտնուի Կասպից ծովի արեւմտեան ափերուն մօտէրը, կը գործէր ուրիշ կարեւոր հնչակեան մտաւորական մը՝ Լեւոն Շահսագեան, որ կը կազմէ քաղաքին մասնաճիւղը, որուն կ'անդամագրուի հայոց դպրոցի ուսուցիչ՝ Փարամազը:

Պարսկաստանի մասնաճիւղերուն ուղղութիւն եւ մղում տուողը կը հանդիսանայ Թաւրիզը, ուր 1894-էն սկսեալ հաստատուած էին քանի մը կարեւոր մտաւորականներ եւ գործիչներ: Հոս էր Սարգիս Մուկախապճեանը (մեծանուն Վիպասան՝ Ատրպետը), որ միաժամանակ կը զբաղէր փաստաբանութեամբ, Պայազիտցի Յակոբ Ղազարեանը, որ կուսակցութեան մէջ վեթերանարէն էր եւ յայտնի էր «Լազո» ծածկանունով, անոր կիներ, ինչպէս կ'անէ Մելքոն Ասլիբէկեանը:

Վան անցնելու նպատակով Թաւրիզ կ'երթան նաեւ Արթիւր Օհանջանեան, որ ծանօթ է «Արտաւազ» ծածկանունով եւ Արսէն Դարբինեան: Արթիւր Օհանջանեանը համըսարանական կը թութեամբ օժտուած անգլիահայատակ գործիչ մըն էր, որ միաժամանակ «Տէյլի Նիուզ» թերթի թղթակիցն էր: Վան մեկնելէ առաջ, ան կը դիմէ անգլիական հիւպատոսին եւ վիզա կ'ուզէ: Կը մերժեն գինք, առարկելով թէ՛ ճամբաները վտանգաւոր են եւ ինք չի կրնար պատասխանատուութիւն ստանձնել: Օհանջանեան Վան կը մեկնի առանց վիզայի:

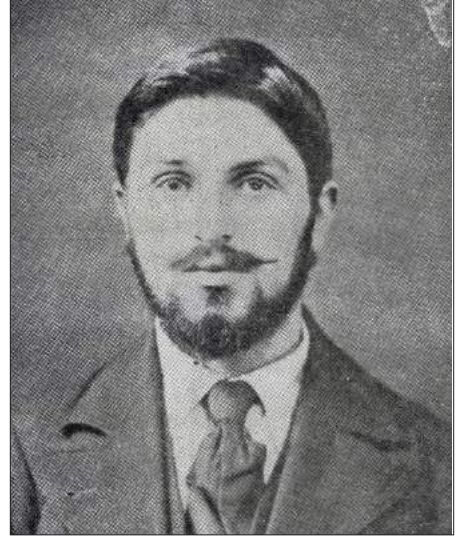
Վանի մէջ Օհանջանեան շարք մը դասախօսութիւններ կու տայ եւ կարճ ատենուան մէջ մեծ ժողովրդականութիւն ձեռք կը բերէ, ինչ

որ չի խուսափիր թուրք ոստիկանութեան աչքէն: Քննութենէն յայտնի կ'ըլլայ, որ Օհանջանեան ոչ միայն գաղտնի ճամբաներով Վան մտած էր, այլ նաեւ իր պատկանած կառավարութեան ցանկութեան հակառակ շարժած էր: Ինք եւ իր ընկերը՝ Դարբինեան, կը ձերբակալուին եւ կը տարուին Պոլիս:

Պոլսոյ մէջ Դարբինեանը կը յանձնուի ռուս դեսպանատան, իսկ Օհանջանեանը՝ անգլուհի մը միջնորդութեամբ, շուտով կ'ազատուի բանտէն:

Արսէն Դարբինեան կ'արգելափակուի ռուսական դեսպանատան մէջ, ուրկէ Հնչակեան ընկերները կը յաջողին գինք փախցնել: Ան կրկին Թաւրիզ կը վերադառնայ՝ գինեալ խումբով մը Վան մեկնելու համար:

Այդ շրջանին Թաւրիզ կը հասնի նաեւ Նազարէթ Լուսինեանը, որ Գուճ Գաբուի ցոյցին հեղինակներէն էր եւ թուրք կառավարութեան կողմէ 101 տարուան բանտարկութեան դատապարտուելով՝ աքսորուած էր Միտիլի կղզին: Երեք տարի բանտին մէջ ամէն տաժաններ կրելէ յետոյ՝ կը յաջողի փախուստ տալ եւ ինքզինք Աթէնք նետել: Հոն կարճ ատեն հանգէլէ յետոյ կ'անցի Թաւրիզ, անկէ ֆէտայիներու խումբի մը գլուխ անցած՝ նոյնպէս Վան մեկնելու համար:

Լազո (Յակոբ Ղազարեան)

Խումբը Թաւրիզի մասնաճիւղին կողմէ առատօրէն կը գինուի եւ կը մեկնի Խանասորի ճամբով: Միւս կողմէն ալ՝ Վանի կազմակերպութիւնը ուղեցուցներ (վախոյներ) կը ճամբէ դէպի սահմանագլուխ՝ խումբը ապահով ճանապարհով Վան առաջնորդելու համար: Սակայն Նազարէթի խումբը սահմանն անցնելուն պէս՝ կուրի կը բռնուի քիւրտերու հետ եւ վեց ժամ անընդհատ երկուստեք կրակ կը թափեն: Նազարէթ կ'իջնայ կուրին մէջ եւ իր դիակը թուրք կառավարութիւնը Վան կը տանի եւ կը յանձնէ հայութեան: Հակառակ Նազարէթի սպանուելուն՝ խումբը կը յաջողի ապահով Վան հասնիլ:

Այդ շրջանին Թաւրիզ կ'երթայ ուրիշ կարեւոր գործիչ մը՝ որպէս Հնչակեան Կեդրոնի լիազոր

Սփիւռքը՝ Մնայո՞ւն, Թե՞ Անցողակի Ներկայութիւն

ԴՈԿՏ. ԶՐԱՅՐ ՃԵՊԵՏԻԱՆ

Հայկական սփիւռքը, գէթ՝ դասականը, Յեղասպանութեան հետեւանք է: Այդ պարտադրուած իրականութիւն մըն է, երբ ազգովին տեղահան եղանք մեր պապենական հողէն եւ կազմեցինք փոքրիկ հայաստաններ: Դասական սփիւռքին վրայ եկան աւելնալու Հայաստանէն դուրս ելլող հայրերը՝ վերջին երեսուն տարիներուն: Այս բոլորէն առաջ կարգ մը երկիրներու մէջ կային նաեւ հայկական գաղութներ, որոնք արմատ նետած են միջին դարերէն սկսեալ, եւ որոնց մէկ կարեւոր մասը ներկայիս ձուլուած է տեղացի ժողովուրդներուն հետ: Պարսկահայ գաղութը կը կազմէ իշխատակելի բացառութիւն մը, որ մինչեւ այսօր պահած է հայկական ամուր պատուանդան: Հայաստանը, միջազգային դիտարկումներէ մեկնելով, կը դասուի այն քիչ երկիրներու շարքին, որոնց սփիւռքի մէջ ապրող քաղաքացիներու թիւը շատ աւելի մեծ է, քան՝ հայրենիքին մէջ:

Հայկական սփիւռքի գլխաւոր մտահոգութիւնը, եթէ մէկ կողմէ իւրաքանչիւր անհատի եւ ընտանիքի բարեկեցիկ կեանք մը ապահովելն է, նոյնքան նաեւ հաւաքական իմաստով ազգային եւ մշակութային ինքնութեան պահպանումն է, ինչպէս որ յաճախ կը բնութագրուի որպէս ՀԱՅԱՊԱՅՊԱՅՈՒՄ: Հայաստանի ստեղծած է եւ երեւի, պիտի ունենայ իր տարբեր դրսեւորումները՝ մեկնելով իւրաքանչիւր գաղութի պայմաններէն եւ անոր պարունակէն:

Նախ արժէ խօսիլ հայկական սփիւռքի կազմութեան եւ նկարագրի մասին:

Եթէ սփիւռքը հայկական է եւ մէկ ամբողջութիւն, բայց կան նաեւ տարբերութիւններ: Կարելի չէ ըսել, որ հայկական սփիւռքները աշխարհի տարածքին նոյնաման են: Եթէ մեզ բոլորս միացնող օղակը հայոց լեզուն է, անկախ թէ որքան մայրենի լեզուն պահպանուած է եւ կը գործածուի իւրաքանչիւր գաղութին մէջ, բայց նաեւ կան ազգային մշակութիւն, քրիստոնէական ժառանգը եւ պատմական աւանդը: Ասոր կողքին կան գուրագոյն ընթացող իւրաքանչիւր երկրի դրոշմած նկարագրեր եւ մշակութիւն: Ահա թէ ինչո՞ւ պիտի ըսենք, որ լիբանանահայ ենք եւ ոչ անպայմանօրէն կը նմանինք ֆրանսահայուն, պարզիլահայուն ու տակալին: Իւրաքանչիւր երկրի մէջ ծնած հայ նաեւ կը ստանայ այդ երկրին մշակութիւն եւ կենցաղը: Հայկականին վրայ կու գայ աւելնալու իւրաքանչիւր երկրի նկարագրերը: Այս իրականութիւնը կը նմանի «երկայրի սուրի», որ կրնայ իր վնասները գործել, բայց նոյնքան նաեւ՝ օգտակարութիւններ ունենալ, եթէ լաւապէս համադրուի եւ դրոշմուի:

Հիմնական կը մնայ այն, թէ սփիւռքեան պայմաններուն մէջ որքա՞ն կարելի եղած է հաւասարակշռութիւն ստեղծել հայկական եւ սփիւռքի մէջ ստեղծուած նկարագրիներուն միջեւ: Ո՞րքան հայկականը եւ տեղականը կրցած ենք կամըջել իրարու, որպէսզի ունենանք հաւասար-

ակշռուած սփիւռք-հայ՝ իմա սփիւռքահայ: Եթէ այս հաւասարակշռութեան գործօնը կրցած ենք յաջողցնել պատմութեան ընթացքին, գէթ՝ որոշ համեմատութեամբ, բայց պէտք է նայիլ ներկայ օրերուն եւ ապագային՝ տեսնելու, թէ որքա՞ն պիտի կարենանք ընել այդ մէկը:

Հայկական սփիւռքը կը տարբերի այլ ազգերու սփիւռքերէն, որովհետեւ հայը ունի պահանջատիրութեան իրողականութիւնը: Հայը իրաւագրկուած ժողովուրդ է, եւ սփիւռքը մինչեւ այսօր կը տքնի, որպէսզի տիրանայ իր արդար իրաւունքին: Այս ընելու համար անհրաժեշտ է, որ սփիւռքահայը պահէ իր ազգային ու մշակութային ինքնագիտակցութիւնը եւ հաւասարակշռէ իր հայկական ու տեղական ինքնութիւնները: Դժուար առաքելութիւն մը, բայց՝ ոչ անկարելի: Անհրաժեշտ է որոնել նոր միջոցներ՝ մեկնելով կեանքի ստեղծած աշխարհաքաղաքական, տնտեսական եւ կենցաղային նոր իրավիճակներէն եւ տեղեկատուութեան շնորհած մեծ նուաճումներէն:

Կայ միացնող օղակ մը, այսպէս ըսած, «հին» թէ «նոր» օրերու եւ անոնց հայապահպանումի գործընթացին մէջ: Այս ԲԱՂԱՔԱՅԻՆԱԿԱՆ եւ ԱԶԳԱՅԻՆ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ գործօնն է եւ՝ անոր անփոխարինելի դերը մեր ինքնութեան ու պատմութեան շարունակականութեան մէջ:

Քաղաքացիական եւ ազգային դաստիարակութիւնը պիտի կերտէ մեր կեանքերը իր մշակութային աւանդը, քրիստոնէական կեանքի դաստիարակութիւնը եւ անոր իմաստը հայը կը պահեն ու կը զօրացնեն: Սփիւռքեան պայմաններու մէջ պատմութեան փորձը ցոյց տուած է, որ դաստիարակութիւնը եղած է մեր գոյատեւման հիմքը: Այս նոյն դաստիարակութիւնը ջամբելու համար հայը հիմնեց եկեղեցի, դպրոց, մամուլ, նաեւ՝ ազգային, կուսակցական ու բարեսիրական կազմակերպութիւններ: Այս բոլորը իրենց կարողականութիւնները մէկտեղեցին, որպէսզի հայուն ջամբեն դաստիարակութիւն եւ սորվեցնեն, որ սփիւռքահայը պիտի ապրի իր երկու ինքնութիւններով եւ անոնց հաւասարակշռութեամբ, եւ կարելի չէ սակարկել ու զիջիլ հայկականը՝ տեղականին դիմաց:

Հայը, որ կը մեծնայ եւ կ'ապրի սփիւռքեան իրականութեան մէջ, եթէ մէկ կողմէ պիտի գիտակցի, սորվի եւ կոփուի իր հայկական, ազգային եւ քրիստոնէական ինքնութեամբ, նոյնքան նաեւ՝ տեղական իր պատկանելիութեամբ: Եթէ Յեղասպանութեանց ետք հայը ամփոփեց իր կեանքը ինքն իր մէջ, բայց այդ մէկը այլեւս կարելի չէ եւ առողջ չէ: Հայը պիտի ապրի ու ընդունի իր տեղական ինքնութիւնը եւ

համընկնի անոր հետ: Այս ունի իր դրական անդրադարձը եւ ներդրումը, եթէ լաւապէս հաւասարակշռուի եւ ազգային ու մտաւոր դրամագլուխի վերածուի:

Այս սփիւռքեան եւ սփիւռքահայ հայկական-տեղական դրամագլուխները ունին իրենց ազգային ու համահայկական օգտակարութիւնները, եթէ լաւապէս ներմուծուին մարդկային եւ մտաւոր ներուժով: Տարբեր երկիրներու մէջ ծնած եւ դաստիարակուած հայը իրեն հետ կը բերէ այդ երկրին փորձն ու գիտելիքը: Եթէ այս բոլոր փորձերը իրարու գումարենք, կ'ունենանք համահայկական դրամագլուխ մը՝ միջազգային տարբեր երանգներով, փորձառութիւններով եւ կարողութիւններով: Այս, եթէ լաւապէս համադրուի, կրնայ նոյնքան իր ներդրումը ունենալ հայրենիքի հիմնահարցերուն եւ անոնց կարգաւորումին մէջ:

Ժամանակը եւ պայմանները սկսած են ցոյց տալ, որ սփիւռքը անցողակի չէ, եւ ա՛լ պէտք է նկատել զայն որպէս մնայուն ներկայութիւն: Պիտի փորձենք տեսնել եւ գործել, թէ ինչպէ՞ս այս մնայուն կարգավիճակ ունեցող իրականութիւնը պիտի վերածենք ամուր, տոկուն եւ համահայկական մեծ մարդու-ներու: Այս պիտի նշանակէ, որ արժէ հոգալ եւ զարգացնել սփիւռքը: Ինչպէս Արամ Ա. վեհափառ հայրապետը իր «Սփիւռքի տարի»-ի հռչակակագիրին մէջ կը յստակացնէ. «Հզօր Հայաստան-հզօր սփիւռք»: Սփիւռքի վերակազմակերպումը, աւելի ճիշդ պիտի ըլլար ըսել՝ ուժեղացումը, կրնայ ընթանալ երկու փուլերով:

Առաջինը՝ ներքին, ուր իւրաքանչիւր գաղութ կը ձեւաւորէ եւ կ'աշխուժացնէ իր ընթացքը՝ զարկ տալով կրօնական, ազգային, մշակութային, եւ պահանջատիրութեան դաստիարակութեան: Նոր ժամանակները կը պահանջեն նոր մտայղացումներ, մօտեցումներ եւ կեցուածքներ: Առկայ են նաեւ ներկայ օրերու այլ պարագաները: Հայեր, որոնք հայերէն կը խօսին կամ ոչ: Անոնք, որոնք լման հայեր են իրենց ծնողական արմատներով, եւ անոնք, որոնց մէկ ծնողը հայ է: Այս բոլոր իրականութիւնները կարելի չէ անտեսել եւ ստորադասել:

Երկրորդ փուլը պիտի ըլլայ համասփիւռքեան եւ հայաստանեան-արցախեան իրականութիւններուն մէջ: Սփիւռքեան իրականութիւնները նոյնաման չեն: Հայ ենք, բայց ունինք տարբերութիւններ: Գործնական տուեալներէ մեկնելով՝ համահայկական սփիւռքեան կազմակերպչական խորհուրդ-կարգավիճակ ստեղծելը բաւական դժուար գործընթաց մըն է: Ասոր կողքին անհրաժեշտ է, որ մտածուի համահայկական-հայաստանեան համադրողական միջոցառումի մը ստեղծման մասին, որ կարենայ համադրել համասփիւռքեան տուեալներն ու կարողականութիւնները եւ կամըջել զանոնք հայրենիքի իրականութեան հետ:

Հոս ունինք փորձը եւ փորձառութիւնը:

Խորհրդային համակարգի ժամանակ կար սփիւռքահայութեան հետ մշակութային կապի կոմիտէն, որ իր օրերուն

լաւ գործունէութիւն ունեցաւ Հայաստան-սփիւռք յարաբերութիւններու ամրապնդման մէջ: Անկախութենէն ետք ստեղծուեցաւ սփիւռքի նախարարութիւնը, որ իր տասնամեայ գործունէութեան մէջէն ցոյց տուաւ, որ իրագործելիք շատ բան կայ: Հայաստան-սփիւռք համաժողովները մէկ լաւ ազդանշանները տուին այդ ուղղութեամբ: Սփիւռքի նախարարութեան գործունէութիւնը ցոյց տուաւ, որ կար հնարաւորութիւնը, տրամադրութիւնը եւ խանդավառութիւնը՝ ի մի հաւաքելու հայկական մարդուժը: Անհրաժեշտ է, որ հայրենի պետականութիւնը համոզուի ու վերստեղծէ սփիւռքի նախարարութիւնը եւ սփիւռքահայ իրականութիւններու հետ կազմակերպչ աշխատանքային կառույց՝ համադրելու համար գաղութներու կարողականութիւնը մէկ կողմէ, բայց նաեւ՝ առնչելու զանոնք հայրենիքին հետ:

Հայաստան, Արցախ եւ սփիւռք ապրելու կարողականութիւնը եւ յենարանը մեր «փափուկ ուժին» մէջ է: Իսկ փափուկ ուժին հիմքը հայուն մշակութային հսկայական ժառանգն է եւ իր մտաւոր ու ազգային տարբեր ոլորտներու մէջ իր մասնագիտական մարդուժը: Հայուն պատմութեան շարունակականութիւնը պիտի ապահովուի, եթէ կարենանք այս փափուկ ուժը լաւապէս պահել եւ ներմուծել մեր համահայկական ազգային կեանքին մէջ: Այս փափուկ ուժը լաւապէս կը կազմակերպուի, երբ առկայ է համահայկական օրակարգը եւ անոր գործընթացը:

Սփիւռքը՝ մնայո՞ւն, թէ՞ անցողակի իրականութիւն: Ինչ որ ալ ըլլայ պարագան, կայ մէկ կարեւոր առաքելութիւն՝ հայկական-սփիւռքեան կեանքի վերակազմակերպումը եւ վերաշխուժացումը: Հայուն գոյութիւնը իր ազգային կեանքին շարունակականութիւնը ապահովելուն մէջ է: Իսկ այդ ընելու համար պիտի հաւատանք, որ սփիւռքը պիտի պահենք եւ պիտի վերակազմակերպենք՝ քաջ գիտնալով տարբերութիւնները, որոնք առկայ են իւրաքանչիւր գաղութի մէջ: Բայց նոյնքան նաեւ պիտի համոզուինք, որ այս տարբերութիւնները եթէ լաւապէս համադրուին, կրնան վերածուիլ ուժի մը, որ կրնայ ամրապնդել մեր ընդհանրական կեանքերը: Արժէ, որ հայրենիքն ալ տեսնէ, թէ իր ուժը սփիւռքին ուժեղացումին մէջ է:

Սփիւռքը՝ մշտակա՞ն, թէ՞ անցողակի իրականութիւն: Ինչ եւ ինչպէս որ ալ ըլլան պարագաները եւ պայմանները, պիտի հաւատանք հայուն կեանքը ապրելու գրաւականին: Իսկ ապրելու համար անհրաժեշտ է քաղաքացիական եւ ազգային դաստիարակութիւնը: Սփիւռք-հայ կեանքի դաստիարակութիւնը հայը պիտի վերածէ զօրաւոր սփիւռքահայու: Հայուն այս սփիւռքահայ կեանքը պիտի ապահովէ նոյնինքն իր պատմութեան շարունակականութեան գործընթացը:

Եզակի Դեմք Մը Եւս Կը Խամրի Անահիտ Իտա Սեդրակեան Խրլորեան

Ինչ մնաց կեանքէն ինծի ի՞նչ մնաց.
Ինչ որ տուի ուրիշին. Տարօրինակ, ա՛յն մնաց.
Խանդաղատանք մը ծածուկ, օրհնութիւններ անիմաց,
Երբեմն հատուկ մը սրտիս ու մերթ արցունք մը անձայն....:
ՎԱՀԱՆ ԹԷՔԷՆԱՆ

ԼԻՆՏԱ ՊԱՆՏԻԼԵԱՆ

Այսօր դարձեալ դէմ հանդիման կը գտնուիք հայուհիի մը հարագատ պատմութեան:

Հայ կնոջ քաջութեան եւ պայքարի պատմութեան, յաղթելու՝ պարտադրուած խոչընդոտներուն եւ շարունակելու ապրիլ հպարտօրէն, պահելով կեանքին շնորհած բոլոր արժանիքներն ու բարիքները, միշտ վեր պահելով ընտանիքն ու հայրենիքը:

Անահիտ Իտա Սեդրակեան Խրլորեան՝ Յունիս, 29 2022ին, փակեց իր աչքերը առ յաւիտ, իր հետ վար առնելով արժանաւոր հայ կնոջ մը կեանքի պատմութեան վարագոյրը:

Անահիտ, ծնած էր անցեալ դարու սկիզբը՝ 1933 թուականին, ան ա՛յն բախտաւորներէն էր, որ հասակ առած էր Վանքի հօր եւ մօր կազմած հայաբոյր օճախին մէջ: Որպէս ընտանիքի առջինեկը, ան եղաւ Հօր՝ զինեզործ Վարպետ Մարգար Սեդրակեանի յատուկ ուշադրութեան առարկան եւ կազմաւորուեցաւ անոր ինքնութիւնը՝ մօր գուրգուրանքով եւ վարպետ Մարգարի անմիջական հսկողութեամբ:

Կրթական հաստատութիւններէ ներս, որպէս դասախօս, մանկավարժ, երաժշտագէտ, երգահան եւ վարիչ տնօրէն: Անահիտ իր մասնագիտութեան մէջ ունեցած հմտութեամբ, աշխատանքային փորձառութեամբ, ձկուն վարուելակերպով եւ լա՛յն իմացականութեամբ 37 տարիներ շարունակ կրցաւ յաջողութեամբ յարատեւել իր ասպարէզին մէջ:

Փոքր տարիքէն հայրը գնահատելով Անահիտի ունեցած յատկութիւնները, յատուկ ունակութիւններն ու սուր ըմբռնումը ուղղորդեց անոր էութիւնը դէպի ստեղծագործ կեանք եւ քաջալերեց, որ ըլլայ աշխատունակ ու սիրէ ձեռագիւղի աշխատանքը, անոր մէջ սերմանեց երաժշտութեան հանդէպ սէր, հայրենիքի եւ հայ ժողովուրդի պաշտամունք, նաեւ զարգացուց անոր մէջ յայտնաբերած առաջնորդի ունակութիւնը: Հակառակ որ Անահիտի ծնողները երաժշտական կրթութիւն ստանալու առիթ չէին ունեցած, սակայն առիթը ստեղծեցին, որ Անահիտ իր եօթ տարեկան հասակին սկսի իր երաժշտական կրթութեան: Ան, նախ Սպենդեարեանի երաժշտանոց չաճախեց, աշակերտելով Տորա Ստեփանեանին, որուն քաջալերանքն ու գնահատանքը պատճառ եղան իր երաժշտական ձիրքերը ծաղկեցնելու եւ դրսեւորուելու, որպէս դաշնակահարուհի. այդ տարիներուն, Անահիտ առիթ ունեցաւ դաշնամուրով ընկերակցելու դպրոցի նուագախումբին, նուագելով Արամ Խաչատուրեանի ստեղծագործութիւններէն մէկը երժիշտի իսկ ընկերակցութեամբ, արպիտով անցնելով պատմութեան, որպէս Արամ Խաչատուրեանի հետ նուագող ամենաերիտասարդ դաշնակահարուհին: Վկայուելով Սպենդեարեանէն ան երժշտական կրթութիւնը կատարելագործեց Ռոմանոս Մելիքեանի անուան երաժշտական դպրոցը եւ վկայուեցաւ որպէս դաշնակահար եւ խմբավար: Սակայն, Անահիտի ուսման հանդէպ ունեցած անսահման հետաքրքրութիւնն ու հաւատքը, զինք մղեցին շարունակելու ուսումը նաեւ մանկավարժական համալսարանէն ներս, մասնագիտանալով հոգեբանութեան եւ մանկավարժութեան ոլորտներու մէջ, որմէ արժանաւորապէս վկայուեցաւ եւ սկսաւ պաշտօնավարել

Կրթական հաստատութիւններէ ներս, որպէս դասախօս, մանկավարժ, երաժշտագէտ, երգահան եւ վարիչ տնօրէն: Անահիտ իր մասնագիտութեան մէջ ունեցած հմտութեամբ, աշխատանքային փորձառութեամբ, ձկուն վարուելակերպով եւ լա՛յն իմացականութեամբ 37 տարիներ շարունակ կրցաւ յաջողութեամբ յարատեւել իր ասպարէզին մէջ:

Անահիտ, իր ընտանիքին եւ ազգականներուն հանդէպ ալ մեծ ուշադրութիւն, յարգանք եւ սէր կը տածէր, իր քոյրերուն եղբօրը եւ յատկապէս իր հօրը, որուն աշխատանքներուն մօտէն կը հետեւէր, իր պարտաւորութիւններն ու պատասխանատուութիւնները գիտակից կը կատարէր գանոնք խղճմտօրէն, որուն հաւատարիմ մնաց նոյնիսկ մինչեւ իր կեանքի վերջին օրերը :

Անահիտ նաեւ բախտաւորուած էր ամուսնական կեանքի մէջ: Ան, իր ասպարէզի ոլորտին մէջ ծանօթանալով ապագայ ամուսնոյն՝ Փրոֆէսոր Հայագէտ, Յեղասպանագէտ Գէորգ Խրլորեանի, ընկերութիւն մշակած են, ապա ամուսնանալով կազմած են հայաբոյր ընտանիք մը, ուր ծնունդ առած են երկու անգուգական դուստրեր՝ Մարինէ եւ Արփինէ Խրլորեանները:

Անահիտ ունէր այնպիսի սիրով գեղուն սիրտ մը եւ հոգատարութեամբ աւելցուն հոգի մը, որոնց միանալով գորաւոր տրամաբանութիւնն ու իմացականութիւնը, ստեղծած էին առաքինի գերազանց յատկութիւններով օժտուած հայ կիներ, որ իր կեանքը նուիրաբերեց իր փոքր բայց ուժեղ ընտանիքին, զայն անթեղելով համակ սիրով ու կորովով, նաեւ կեանքը նուիրաբաշխեց կեանքի ընկերոջ՝ Փրոֆէսոր Խրլորեանի եւ եղաւ 56 երկար տարիներ անոր կողքին, հայրենիքի մէջ թէ՛ արտասահմանի, ընտանիքէն ներս թէ՛ գործի ասպարէզի մէջ, անոնք եղան իրարմէ անբաժանելի օրինակելի զոյգեր:

Կեանքի պայմանները ժլատ չեղան Անահիտին հանդէպ, անոր առաջ ներկայացան հիանալի առիթներ, իսկ ան՝ իր արժանիքներով եւ կարողութիւններով արժեւորեց կեանքը, միշտ փառք տալով Աստուծոյ եւ արժանանալով պատուաբեր ձեռքբերումներու եւ մրցանակներու: Զարմանալի չէր որ 34 տարիներու մանկավարժական փորձառութիւնն ունեցող եւ Անահիտի ինքնավստահութիւնն ու

կամքը ունեցող յաջողէր Լիբանանի նման հայահոծ եւ կազմակերպուած գաղութի մը մէջ՝ ներկայացնելով մանկավարժական դասախօսութիւններու շարք մը տեղույն ուսուցիչներուն եւ միաժամանակ պատրաստելով տեղույն հայկական վարժարաններու մէջ կիրարկուող կրթական ծրագրի շուրջ ուսումնասիրական աշխատանք մը արտերկրի կրթական մեթոտաբանութեան շուրջ, ներկայացնելու համար Հայաստանի կրթութեան նախարարութեան:

Եւ այսպէս Անահիտ Խրլորեանի կեանքի ուղին հայրենի հողի գորութեամբ սկիզբ առած կը շարունակուի հայրենիքէն ներս եւ ապա աշխարհի չորս ծագերուն, միշտ ընկերակցելով կրթական առաքելութեամբ արտերկր գործողութեան ամուսնոյն, Աւստրալիայէն մինչեւ եւրոպայ, մինչեւ արեւելք եւ ապա կայք կը հաստատեն Միացեալ Նահանգներ, Ան, ուր որ հասնի կը ծառայէ տեղույն հայկական գաղութին, կը ստեղծէ իր ուսանողներու փաղանգը, որոնց հանդէպ ունեցած հոգածութիւնն ու բժախնդրութիւնը գանոնք կ'առաջնորդեն մեծ յաջողութիւններու, կը ծառայէ հայ եկեղեցւոյ հաւատարմօրէն նուագելով ու Աստուած փառաբանելով:

Անահիտի հայրենիքի հանդէպ ունեցած սէրն ու նուիրուածութիւնը միշտ կը պահէ նոյն ուժգնութիւնը, հակառակ որ կ'ապրի արտասահման, բայց Հայաստանը կը փոխադրէ իր տան չորս պատերուն մէջ, իր արուեստով, գրականութեամբ, երգով ու երաժշտութեամբ. սիրտը կը բաբախէր հայրենիքով եւ հոգին կը մաշէր հայրենի հողի կարօտով:

Նոյնպէս, Անահիտի երաժշ-

տութեան հանդէպ ունեցած սէրը երբեք չնուազեցաւ, կարելի էր գինք տեսնել դաշնակի կողքին, օրուն որեւէ ժամուն, ան Ամերիկա հաստատուելէ ետք իր հանրային ծառայութիւններու եւ աշակերտներու կողքին նաե՛ւ կը հրատարակէ երկու տեսահոլովակ, իր սիրելի ամուսնոյն բանաստեղծութիւններուն յօրինելով նուրբ ու գեղեցիկ երաժշտութիւն եւ զայն կը նուիրէ Աստուծոյ, որպէս գոհունակութիւն իր վայելած բոլոր տեսակի բարիքներուն համար:

Աստուած Անահիտը ողորած էր արժանիքներով ու բարիքներով, որոնք իր սրտի անհուն սիրով շողախելով՝ վերադարձուց բոլորին ու բոլորին, ընտանիքին, ժողովուրդին, հայ մարդուն եւ կեանքէն իրեն մնաց այն՝ ինչ որ տուաւ ուրիշին:

Այսօր, Անահիտ Իտա Սեդրակեան Խրլորեանի բեղուն կեանքի վերջակէտն է: Անահիտ Խրլորեան, յաւերժ լուսաւոր ճամբորդը կը մեկնի մեզմէ ֆիզիկապէս, բայց Խրլորեան ընտանիքը՝ Մարինէ եւ Արփինէ, չորս թոռներ եւ չորս ծոռներ կը շարունակեն իր կեանքի ճանապարհը, որպէս աւանդ ունենալով Անահիտի եւ Գէորգի կեանքի բարի օրինակը:

Հողը թեթեւ գայ յոգնաբեկ ոսկորներուդ:

Խունկ ու աղօթք քու յիշատակիդ:

Ննջէ հանգիստ, քու երկրաւոր հարուստ կեանքի փորձառութիւնը մեզ ուղեցոյց. քու իմաստութիւնդ մեզ լուսատու փարոս. դուն պիտի շարունակես քու գաղափարներովդ, քու մտքերովդ քու գործերովդ մնալ միշտ մեր հետ:

Յիշատակն արդարոց օրհնութեամբ եղիցի:

DETERMINED & COMPASSIONATE CRIMINAL DEFENSE

- JUVENILE DEFENSE • DOMESTIC VIOLENCE
- ASSAULT & BATTERY CHARGES
- DRIVING UNDER THE INFLUENCE (DUI)
- VEHICULAR OFFENSES/HIT AND RUN
- IMMIGRATION - MOTION TO VACATE A PLEA
- ROBBERY AND THEFT OFFENSES
- ASSAULT WITH A DEADLY WEAPON
- CRIMES INVOLVING POLICE OFFICERS
- CRIMINAL THREATS • WEAPON CHARGES
- DRUG OFFENSES • SEX CRIMES
- THEFT CRIMES • GANG CRIMES

ALICE TAVOUKJIAN
Attorney At Law

At the law office of ALICE TAVOUKJIAN, we provide zealous representation to achieve the best possible outcome on your behalf.

LAW OFFICES OF ALICE TAVOUKJIAN, PC

www.TAVOUKJIANLAW.com
135 E. Valley Bl, #B, Alhambra, CA 91801
CALL FOR A FREE CONSULTATION
626.386.8606

Արեմ Տէյրմէնճեան Աւետարանչականի Նոր Ներկայացուցիչը Հայաստանի Մէջ

Ամերիկայի Հայ Աւետարանչական Ընկերակցութեան Գործադիր Տնօրէն Ջաւէն Խանճեան յայտարարեց Արեմ Տէյրմէնճեանի նշանակումը որպէս Ընկերակցութեան ներկայացուցիչ Հայաստանի մէջ Սեպտեմբեր 1, 2022-էն սկսեալ:

Արեմ Տէյրմէնճեան երեք տարիներ առաջ տեղափոխուեցաւ իր ծննդավայր Պէյրութէն Հայաստան՝ միանալու Աւետարանչականի Երեւանի Բաղրամեան Պողոտայի վրայ գտնուող կեդրոնատեղիի կազմին՝ որպէս Ընկերակցութեան Հայաստանի ներկայացուցիչ տեղակալ: Արեմի՝ հաւատքով անցած ճանապարհորդութիւնը, զինք տարաւ հոն՝ ինչ որ ան կ'անուանէ «արթնութեան գործընթաց», զոր մղեց զինք հասկնալ, թէ ան պէտք է ետին ձգել իր տան հանգիստը եւ ուղղուէր դէպի անյայտը՝ իմաստ եւ նպատակ գտնելու համար:

Արեմ՝ ընտանեկան արտադրական ընկերութեան մէկ աշխատակիցն էր 2013-ին, Ամերիկեան Համալսարանը աւարտելէ եւ Համալսարանը աւարտելէ եւ հողատարածքի զարգացման (landscape architect) վկայականը ստանալէ ետք: Ան նաեւ խորապէս ներգրաւուած էր Պէյրութի էլըէֆիէ շրջանի Հայ Աւետարանական Եկեղեցիին մէջ՝ որպէս երիտասարդական խումբի գլխաւոր առաջնորդ եւ Քրիստոնէական Չանից Ընկերակցութեան անդամ: 2016-ին ին Արեմ, Մոնթրօ, Չուիքերիայէն MBA աստիճանը ստանալէ մէկ տարի անց, երբ Աւետարանչականի Հայաստանի ներկայացուցիչի տեղակալի պաշտօնը իրեն առաջարկուեցաւ, ան մտածեց թէ յարմար ժամանակն էր իր ընտանիքի պատկանող արտադրական ընկերութեան փորձառութիւնը եւ հոգեւոր աճը ի գործ դնել բարեսիրական եւ քրիստոնէական ոլորտին մէջ:

Որպէս Հայաստանի Աւետարանչականի ներկայացուցիչի Տեղակալ՝ Արեմի ամէնօրեայ պարտականութիւնները կը ներառէր շինարարական նախագիծերու տնտեսումը, ֆինանսական կազմի հետ կապը, պիւտճէի պատրաստութիւնն եւ դրամաշնորհային առաջարկներու պատրաստութիւն: Ան նաեւ կ'այցելէր Ընկերակցութեան տարբեր կեդրոնները Հայաստանի եւ Արցախի մէջ՝ մօտէն իմանալու եւ ծանօթանալու իւրաքանչիւր տարածաշրջանի համայնքներու կարիքներուն: Ան սերտօրէն համագործակցած է Աւետարանչականի Հայաստանի ներկայացուցիչ՝ Յարութ Ներսէսեանի հետ՝ ռազմավարութիւնները նախանշելու, ինչպէս նաեւ ներկայ եւ անցեալ ծրագիրները շահագրքեր կողմերու հետ գնահատելու համար:

Արեմը նաեւ երաժիշտ է: Ստացած է դասական եւ ձագ դաշնամուրի գիտական աստիճան եւ նուազած Նոր Երգ Հոգեւոր երգերու երաժշտական խումբին հետ: Ան իր ազատ ժամանակները կ'օգտագործէ դաշնամուր նուագելով, վայելելով Հայաստանի հարուստ երաժշտական աշխարհը, ճամբորդելով, մարզանքով, կարդալով եւ փորձելով տարատեսակ խոհանոցներ:

Անոր ծառայութեան մղիչ ոյժն է մնալ հնազանդ ծառայ եւ փորձել իրականացնել այն, ինչ որ Տէրը դրած էր իր առջեւ:

«Խանդավառ ենք Արեմ Տէյրմէնճեանի նշանակումով որպէս Ընկերակցութեան Հայաստանի ներկայացուցիչ, քանի ան ցուցաբերած է նուիրուածութիւն եւ ջանասիրաբար ծառայած Աւետարանչականի առաքելութեան առաջին խաղացման համար Հայաստանի մէջ», ըսաւ Ընկերակցութեան Գործադիր Տնօրէնը Ջաւէն Խանճեանը շարունակեց «Տարակոյտ չունինք, որ անոր կառավարման անցուցած փորձը պիտի օգնէ առաջ մղելու Աւետարանչականի աշխատանքը Հայաստանը մէջ»:

Պէյրութէն՝ Դեբետ. Հայրենադարձ Հետազոտող Կասիա Պոյաճեանը Ընտանիքին Հետ Տեղափոխուած Է Հայաստան

Պէյրութէն՝ Դեբետ գիւղ. այսպէս կը սկսի սփիւռքահայ հետազոտող Կասիա Պոյաճեանը իր հայրենադարձութիւնը: 2018 թուականին Հայաստանի մէջ հիմնադրուած «Philip Morris International»-ի «PMI Science» գիտահետազոտական կեդրոնը ընկերութեան երրորդ գիտահետազոտական կեդրոնն է աշխարհի մէջ: Այստեղ կ'աշխատին հիմնարար գիտութեան վրայ՝ թե՛ առանց ծուխի ապագայի յեղափոխական տեսլականին հասնելու, թէ՛ ընկերութեան գիտահետազոտական կարողութիւնները հարստացնելու շուրջ: Կեդրոնը նաեւ կ'աջակցի Հայաստանի մէջ գիտութեան զարգացման՝ դրամամիջոցներ տրամադրելով գիտականներուն ու երիտասարդ մասնագէտներուն:

«Այստեղ տունն եւ ընտանիքի անդամներ չունինք: Երբ տեղափոխուեցանք, նախ զացինք Լոուիս մարզի Դեբետ գիւղը, որովհետեւ ամուսինս կ'աշխատի «ՔՈԱՖ»-ի արհեստագիտական կեդրոնին մէջ: Ուրեմն, մենք տեղափոխուեցանք Պէյրութէն Դեբետ գիւղ: Քիչ մը դժուար էր մշակոյթի տարբերութիւնը, գիւղի առօրեայ կեանքը, սակայն համաճարակի օրերուն կրցանք մեր աշխատանքները առցանց շարունակել Լիբանանի հետ»:

Կասիա Պոյաճեանը աշխատած է միջազգային գիտահետազոտական խոշոր ընկերութեան մը մէջ: Դասախօսութիւններ ունեցած է Պէյրութի Ամերիկեան համալսարանին ներս: Անոր հետազոտական հետաքրքրութիւնները կը վերաբերին թափոններու եւ վերականգնող ածիածինի աղբիւրներու ներագրակ փոխակերպման քիմիական նիւթերու եւ վառելիքի:

«Աշխատած եմ ներագրակ նիւթերու հետ, որոնք կ'արագացնեն քիմիական գործողութիւնները: Դոկտորական վկայականէս ետք առիթ ունեցած եմ աշխատելու աշխարհի ամէնէն մեծ քարիւղաքիմիական ընկերութեան՝ «BASF»-ի մէջ, ընկերութեան Գերմանիոյ եւ Պելճիքայի մասնաճիւղերուն մէջ»:

Մէկ տարի Դեբետ ապրելէ ետք, ան երեխաներուն հետ տեղափոխուեցած է Երեւան: Աշխատանքի անցած է «Ֆիլիփ Մորրիս» ընկերութեան գիտահետազոտական կեդրոնին մէջ:

Կասիա Պոյաճեանի աշխատանքը

տանքային օրը կը սկսի, երբ ան կը հագնի սպիտակ զգեստը եւ կը սկսի նիւթերու հետազոտութիւնը: 2018 թուականին Հայաստանի մէջ հիմնադրուած «Philip Morris International»-ի «PMI Science» գիտահետազոտական կեդրոնն է աշխարհի մէջ: Այստեղ կ'աշխատին հիմնարար գիտութեան վրայ՝ թե՛ առանց ծուխի ապագայի յեղափոխական տեսլականին հասնելու, թէ՛ ընկերութեան գիտահետազոտական կարողութիւնները հարստացնելու շուրջ: Կեդրոնը նաեւ կ'աջակցի Հայաստանի մէջ գիտութեան զարգացման՝ դրամամիջոցներ տրամադրելով գիտականներուն ու երիտասարդ մասնագէտներուն:

«Կ'աշխատիմ «Ֆիլիփ Մորրիս»-ի մէջ նիւթերու գիտահետազոտման վրայ: Մեր նպատակն է նոր նիւթեր ստեղծել «Ֆիլիփ Մորրիս»-ի անծուխ արտադրանքներուն համար»:

Նիւթերու հետազոտութիւնն ու անոնց բաղադրութիւններուն ուսումնասիրութիւնը Կասիա Պոյաճեանի վերջին 20 տարիներու աշխատանքն է: Հայաստանեան այս կեդրոնին ներս մասնագէտները կ'աշխատին տուեալներու գիտութեան, արհեստագիտութեանց եւ նիւթագիտութեան ոլորտներէն ներս:

«Ասիկա կը կոչուի «TGMS»: Այստեղ կը տեղադրենք մեր նիւթերը եւ կ'ուսումնասիրենք նիւթերու ջերմաստիճանի կայունութիւնը, թէ քանի՛ աստիճանի պարագային կրնայ նիւթը քայքայուիլ, ապա կը հասկնանք, թէ ինչ բաղադրութիւն ունէին այդ նիւթերը»:

Հայրենադարձ հետազոտող իր եւ ընտանիքին ապագան կը տեսնէ Հայաստանի մէջ: Անոնք արդէն իսկ կը մտածեն բնակարան մը գնելու մասին, որպէսզի իրենց ոտքը ամուր Ըլլայ հայրենիքի մէջ:

ՎԱՐՁՈՒ ՄՐԱՇ
ՓԱՍՏԻՆԱՅԻ ՄԷՋ (200 ԸՈԳԻ ԸԱՍԱՐ)
1060 N. ALLEN AVE. PASADENA CA 91104
ՄԱՆՐԱՍԱՍՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝
ԸՆՈՒՁԱՅՆԵԼ (626) 797-7680

Norayr Daduryan Armeno-Turkish Translation Services
From Armeno-Turkish to Armenian and English languages.
Bring your family's history back to life!
Family letters, postcards, diaries, and more...
Please reach out for quotes
Website: norayr.daduryan.com
Email: norayrdaduryan@gmail.com

Թահանկայի Ա. Առաքելոց Եկեղեցիի Խաչքարի Օծում

Կիրակի, 31 Յուլիս 2022-ի առաւօտեան, Արեւմտեան Թեմիս Բարեխնամ Առաջնորդ՝ Գերշ. Տ. Յովնան Արքեպիսկոպոս Տէրտէրեան՝ ընկերակցութեամբ Թեմական Խորհրդի ատենապետ Տիար Դերիկ Ղուկասեանի՝ հովուական այցելութիւն տուաւ Թահանկայի Սրբոց Առաքելոց Հայց. Եկեղեցի:

Առաջնորդ Սրբազան Հայրը մատուցեց Եպիսկոպոսական Սուրբ պատարագ առընթերականութեամբ եկեղեցւոյ հոգեւոր հովիւ՝ Արժ. Տգ Աւետիս Քհնյ. Աբովեանի եւ Տ. Գէորգ Քհնյ. Աբեանի:

«Հայր Մեր»-էն առաջ Առաջնորդ Սրբազան Հայրը հոգեշունչ պատգամ մը տուաւ ներկաներուն, որպէս քարոզի բնաբան ունենալով օրուան աւետարանական հատուածի հետեւեալ տողերը՝ «Որովհետեւ Մարդու Որդին եկաւ փրկելու կորածը» /Մատթ. 18:11/:

Այնուհետեւ Գերաշնորհ Տ. Յովնան Արք. Տէրտէրեանը իր ջերմ ողջոյնները եւ բարեմաղթութիւնները յղեց եկեղեցւոյ հոգեւոր հովիւ՝ Արժ. Տ. Աւետիս Քհնյ. Աբովեանին, եկեղեցւոյ սարկաւազաց ու դպրաց դասերուն, Մխական Խորհուրդի անդամներուն, Շա-

բաթօրեայ եւ կիրակնօրեայ դպրոցի աշակերտներուն, ուսուցիչներուն, ինչպէս նաեւ ողջ հաւատաւոր ժողովուրդին:

Սուրբ Պատարագի վերջաւորութեանը Առաջնորդ Սրբազան Հօր ձեռամբ օծուեց եկեղեցւոյ բակին մէջ գետեղուած տուֆակերտ գեղեցիկ խաչքարը՝ ի յիշատակ Արցախեան նահատակ զինուորներու: Օծումէն յետոյ՝ Սրբազան Հայրն իր դրուատանքի խօսքն ուղղեց խաչքարի նուիրատու Տէր եւ Տիկին Ռազմիկ Յարութիւնեաններուն՝ նշելով, որ «Այսօր մենք, բոլորս կոչուած ենք անխոնջ դեպքանները ըլլալու Տիրոջ կողմէ հիմնուած մեր Սուրբ Եկեղեցւոյ, ուստի պէտք է ամենայն մեծ սիրով, պատասխանատուութեամբ եւ ջանասիրութեամբ ծառայենք մեր Սուրբ Եկեղեցւոյ համայնքային կեանքին՝ առատօրէն նուիրելով մեր տաղանդներն ու շնորհները՝ ի փառս եւ ի գոհութիւն Աստուծոյ»:

Հուսկ, եկեղեցւոյ կից սրահին մէջ տեղի ունեցաւ հիւրասիրութիւն, որտեղ ներկաները պատեհ առիթն ունեցան միմեանց ողջունելու եւ առաւելաբար ամրացնելու եկեղեցի-համայնք կապը:

«Հայկական Հարսանիք»ն Ու The Lion King-ը

Շարունակուած էջ 8-էն

յաջող ներկայացումին տուն տուող պատճառներէն մին՝ ձայնային եւ տեսալսողական արդիական յարմարութիւններու օգտագործումն էր, զոր գործադրուեցան իրարու ընդելուզուած բծախնդիր ճշգրտութեամբ: Չափազանցած չենք ըլլար եթէ ըսենք որ Պըրպէնքի ճամբարին մէջ ներկայացուած The Lion King-ը փոքրիկ Broadway Musical մըն էր: Կ'արժէ գայն ներկայացնել նաեւ օտար բեմերու վրայ: Որպէս եզրակացութիւն կ'արժէ նշել որ այս յաջողութեան մէջ մեծ դեր ունեցած է հիմնադիր տնօրէն տի-

կին Սիրվարդ Սիլվիա Գաւուքճեանը, դաշնակահարուհի տիկին Անի Սարգիսեանը, բրօտիւսըր Գոշ Սարգիսեանը եւ երգի ուսուցչուհի Անահիտ Գէորգեանը:

Այս առիթու առաջնորդ Յովնան Սրբազան իր գոհունակութիւնը յայտնելով բարձր գնահատեց տարուած հոյակապ աշխատանքը շնորհակալութիւն յայտնելով ամառնային ճամբարներու ժրջան տնօրէնուհի շնորհալի տիկին Սիլվիա Գաւուքճեանին եւ իր անմիջական օգնականներուն ու հայրենի արուեստագէտներուն:

Գ.Մ.

Արեւմտեան Թեմի Ուսուցիչների Ամենամեայ Աշխատաժողովը

Օգոստոսի 13-ին ԱՄՆ Արեւմտեան Թեմի Առաջնորդարանում տեղի ունեցաւ Շաբաթօրեայ դպրոցների տնօրէնների եւ ուսուցիչների ամենամեայ աւանդական աշխատաժողովը: Թեմակալ Առաջնորդ Գերշ. Տ. Յովնան Արք. Տէրտէրեանի նախագահութեամբ անցկացուած աշխատաժողովին ներկայ էին եւ հետեւում էին տասնեակ տնօրէններ եւ ուսուցիչներ թէ՛ Առաջնորդարանի Արմէն Համբար սրահից, թէ՛ առցանց դրոյթով: Շաբաթօրեաները Արեւմտեան Թեմի հովանու ներքոյ ստեղծուած եւ գործող մէկօրեայ ուսումնական հաստատութիւններ են, ուր հայ լեզու, գրականութիւն, պատմութիւն, երգ եւ այլ առարկաներ են սովորում բազում հայորդի մանուկներ:

Ներածական խօսքում ողջունելով մանկավարժներին՝ Յովնան Արք. Տէրտէրեանը կարեւորեց նման հաւաքները յատկապէս զարգացող իրավիճակներում մեր մօտեցումները թարմացնելու առումով: «Այսօրուան գիտահաւաքը նախաքայլ մըն է միայն վերամուտին ընդունալ պատրաստուելու համար, որ հոգեւոր հովիւներու եւ տնօրէններու հետ համատեղ պարբերական հանդիպումներով առաւել կազմակերպուիք եւ հայ դպրոցը դարձնէք բոլոր առումներով դարբնոցը հայ մանուկին հոգեւոր ու ազգային դաստիարակութեան», ասաց Առաջնորդ Սրբազանը:

Աշխատանքային քննարկումներից եւ ամփոփումներից գատ, հաւաքի ընթացքում ներկայացուցին երկու բանախօսութիւններ:

«Ներգրաւելով եւ ովորեցնելով մեր բոլոր ուսանողներին, մարտահրաւերներ եւ հնարաւորութիւններ» թեմայով բանախօսութիւն ներկայացրեց Լոս Անջելըսի հայկական Մեսրոպեան ամենօրեայ վարժարանի տնօրէն Տիար Դաւիթ Ղուկասեանը: Ելույթի մէջ խիստ կարեւոր համարուեց կրթական հոգեբանական միջավայրը, ուր աշակերտը պիտի իրեն ապահով զգայ, սիրով շրջապատուած լինի: Դրան կարող են նպաստել ուսուցման զանազան մեթոդներ՝ սաների կենցաղից առնուած օրինակներով ուսուցանելը, խաղերը, աշակերտի ներգրաւուածութիւնը եւ ոչ թէ սոսկ ունկնդիր լինելը դասարանում եւ այլն: Տիար Ղուկասեանի խօսքի ընթացքում գործնական հար-

ցադրումներ էին կատարում ուսուցիչները իրենք՝ հենուելով սեփական փարձառութեան վրայ, եւ այդպիսով աշխատաժողովը գործնական ու օգտակար բնոյթ ստացաւ, որ, ինչպէս մատնանշեց Դոկտ. Էլի Անդրէասեանը, այս տարուայ հաւաքի շահեկանօրէն տարբերուող առանձնայատկութիւնն էր:

ԵՊՀ դոցենտ Նորայր Պողոսեանը «Հայեացք հայերէնի ներկայ վիճակին. Արեւմտահայերէն եւ արեւելահայերէն» խորագրով իր բանախօսութեան մէջ խօսեց հայերէնի լեզուական նորմայի ու նրանից հնարաւոր շեղումների, ճիշտ ու սխալ ձեւերի, դրանց յաղթահարման արդի խնդիրների մասին: «Դպրոցներում սաներին չպէտք է ներքաշել լեզուական ճիշտ-սխալ բանավէճերի մէջ», ի մասնաւորի առաջարկեց բանախօսը եւ հայերէնի մասնագէտ ուսուցիչներին յորդորեց երբէք չհաշտուել հայերէնի նահանջի հարցում:

Շաբաթօրեայ դպրոցների խորհրդի ատենապետ Դոկտ. Էլի Անդրէասեանը ներկայացրեց ժամանակին մշակուած եւ դպրոցներում ներդրուած ծրագրերը, որոնք ուղենիշ կարող են լինել ուսուցիչներին՝ դասերը ծրագրելիս եւ անցկացնելիս:

Դպրոցների հոգեւոր տեսուչ եւ «Փոքրիկ Հրեշտակներ» դպրոցի տնօրէն Յովհաննէս Սրկ. Գումրուեանը աշխատաժողովին աւարտին յայտարարեց, որ ուսումնական նոր տարեշրջանը սկսուած է Շաբաթ՝ Օգոստոսի 20-ին, եւ արդիւնաւէտ գործունէութիւն մաղթեց տնօրէններին եւ ուսուցիչներին իրենց կարեւոր առաքելութեան մէջ:

Իր ամփոփիչ խօսքում Յովնան Արք. Տէրտէրեանը յայտնեց, որ այսօրուայ դրութեամբ Թեմի հովանու ներքոյ գործում են 22 շաբաթօրեայ դպրոցներ, որոնց թիւը մեծանում է, սակայն բնաւ բաւարար համարելի չի կարելի: «Մեր կոչն է, որ նորոգեալ հաւատքով ու առաւելեալ եանդով հայոց լեզուն սորվեցնենք մեր մանուկներուն, անոնց հոգեւոր կեանքը զարդարելով հայրենական սիրով ու նուիրումով, եւ հաւատացէ՛ք, որ Աստուած վարձահատուց պիտի ըլլայ Ձեզ՝ նուիրեալ ծառայուծեան դիմաց», ամփոփեց Յովնան Արք. Տէրտէրեանը:

Ձեր Ծանուցումները Վստահեցեք «Մասիս» Շաբաթաթերթին Massis2@earthlink.net (626) 797-7680

Մուշեղ Մկրտչեանի Տպաւորիչ Յաղթանակը Ատրպէյճանցի Մրցակիցին Նկատմամբ՝ 11:2

Պուլկարիոյ մայրաքաղաք Սոֆիայի մէջ կատարուող ազատ ոճի ըմբշամարտի Եւրոպայի երիտասարդական առաջնութեան Հայաստանի ներկայացուցիչ Մուշեղ Մկրտչեանը հասաւ կիսաեզրափակիչ: Ան տպաւորիչ յաղթանակ արձանագրեց ատրպէյճանցի մրցակիցի նկատմամբ՝ 11:2: Կիսաեզրափակիչի հասաւ նաեւ 70 քկ. Հայկ Պապիկեանը:

Մատրիտի «Ռեալի» Յաղթանակը

Սպանիոյ ֆութպոլի առաջնութեան առաջին հանգրուանին ախոյեան «Ռեալը» հիւրընկալեց «Ալմերիային»: Իտալացի Կառլօ Անչելոտիի գլխավորած խումբը յաղթանակի հասաւ 2:1 արդիւնքով: Դաշտի տէրերը արդէն 6-րդ վայրկեանին բացին խաղի հաշիւը պելճիգացի յարձակող Լարշի Ռամազանիի կողմի շնորհիւ: 61-րդ վայրկեանին հաւասարութիւնը վերականգնեց Արքայական խումբի սպանացի յարձակող Լուկաս Վասկեսը: «Ռեալի» յաղթական կողմ 75-րդ վայրկեանին նշանակեց աւստրիացի պաշտպան Տաւիտ Ալպան: «Ռեալը» երկրորդ հանգրուանին Օգոստոսի 20-ին Վիգորի մէջ կը մրցի «Սելտայի» հետ:

Մեկնարկը Յաջող Չեղաւ «Պարսելոնայի» Համար

Սպանիոյ առաջնութեան առաջին հանգրուանին փոխախոյեան «Պարսելոնան» ընդունեց «Ռայօ Վալիեկանոյին»: Սպանացի Չաւիի գլխավորած խումբը բաւարարուեցաւ հաւասար արդիւնքով՝ 0:0: Աւելացուած ժամանակին երկրորդ դեղին քարտի համար հեռացուեցաւ գաթալոնական ակումբի սպանացի կիսապաշտպան Սերխիօ Պուսկետսը:

«Ինթեր» Յաղթեց, Միսիթարեանը Դուրս Եկաւ Փոխարինման

Իտալիոյ առաջնութեան առաջին հանգրուանին փոխախոյեան «Ինթեր» հիւրընկալեց «Լեչէին»: Իտալացի Սիմոնէ Ինձագիի գլխավորած խումբը յաղթեց 2:1: Արդէն երկրորդ վայրկեանին իտալացի պաշտպան Մատէօ Դարմիանի փոխանցումէն յետոյ կողմի հեղինակ դարձաւ Լոնտոնի «Չելսիին» «Ինթեր» վերադարձած պելճիգացի յարձակող Ռոմեո Լուկակուսը: 48-րդ վայրկեանին դաշտի տէրերը կարողացան վերականգնել հաւասարութիւնը գամպիացի յարձակող Ասան Սեսայի կողմի շնորհիւ: 58-րդ վայրկեանին խորուած կիսապաշտպան Մարսելօ Պրոգոլիչին փոխարինեց Հայաստանի հաւաքականի նախկին կիսապաշտպան Հենրիխ Միսիթարեանը, որ այս ամբողջ «Ռոմային» տեղափոխուած էր միլանեան խումբը:

Միլանեան խումբի յաղթական կողմ աւելացուած 5-րդ վայրկեանին նշանակեց հոլանտացի պաշտպան Տենգել Տյիլոմֆրիսը: Երկրորդ հանգրուանին «Ինթերն» Օգոստոսի 20-ին կ'ընդունի «Սպեցիային»:

ՊՍԺ-ի Տպաւորիչ Յաղթանակը, Նեյմարի Հեթ-Ռիքը

Ֆրանսայի առաջնութեան երկրորդ հանգրուանին ախոյեան ՊՍԺ-ն ընդունեց «Մոնպելիէին»: Ֆրանսացի Կրիստոֆ Գալտիէի գլխավորած խումբը յաղթեց 5:2 արդ: Փարիզեան խումբէն հեթ-Ռիքի (երեք կողմ) հեղինակ դարձաւ պրագիցի յարձակող Նեյմարը: Աչքի ինկաւ նաեւ ֆրանսացի յարձակող Կիլիան Մփապեն: Նաեւ մէկ ինքնակոլ արձանագրուեցաւ ախոյեաններու օգտին: ՊՍԺ-ն երկրորդ յաղթանակը արձանագրեց եւ առաջատարն է:

«Մանչեսթեր Սիթին» Ու «Արսենալը» Խնդիրներ Չունեցան

Անգլիոյի առաջնութեան երկրորդ հանգրուանին ախոյեան «Մանչեսթեր Սիթին» ընդունեց «Պորնմութին» եւ առաւելութեան հասաւ 4:0 արդիւնքով: Աչքի ինկան գերմանացի կիսապաշտպան Իլկայ Գիլներգանը, պելճիգացի կիսապաշտպան Քելին Տէ Պրուչենն, անգլիացի կիսապաշտպան Ֆիլ Ֆոդէնը: Եղաւ նաեւ մէկ ինքնակոլ «Մանչեսթեր Սիթիի» օգտին: «Արսենալը» Լոնտոնի մէջ մրցեցաւ «Լեսթըր Սիթիի» հետ եւ յաղթանակ արձանագրեց 4:2 արդիւնքով: Երկու կողմի հեղինակ դարձաւ «Մանչեսթեր Սիթիին» «Արսենալը» տեղափոխուած պրագիցի յարձակող Գաբրիէլ Ճեզուսը: Կոլ նշանակեցին նաեւ ցուրցերյացի կիսապաշտպան Կրանին Զական եւ պրագիցի յարձակող Գաբրիէլ Մարտինելին: «Մանչեսթեր Սիթին» ու «Արսենալը» 6-ական կէտով առաջատարներն են:

«Մանչեսթեր Եունայթըտի» Խայտառակ Պարտութիւնը՝ 0:4

Անգլիոյի ֆրեմիեր Լիգայի երկրորդ հանգրուանին «Մանչեսթեր Եունայթըտը» հիւրընկալեց «Պրենթֆորտին»: Հոլանտացի էրիկ Տեն Հագի գլխավորած խումբը խայտառակ պարտութիւն կրեց 0:4 արդիւնքով՝ Բոլոր կողերը նշանակուեցան առաջին խաղակէսին, 25 վայրկեաններու ընթացքին:

37-ամեայ փորթուկալցի յարձակող Կրիշտիանու Ռոնալտուն «Մանչեսթեր Եունայթըտի» հիմնական կազմէն մէջ էր եւ խաղցաւ ամբողջ հանդիպումը: «Մանչեսթեր Եունայթըտը» առաջին հանգրուանին 1:2 արդիւնքով պարտուած էր «Պրայթընին» եւ այժմ դասաւորման աղիւսակին վրայ կը գրաւէ վերջին տեղը: Յաջորդ հանգրուանին մանչեսթերեան խումբը «Օլտ Թրաֆորտի» իր դաշտին վրայ Օգոստոս 22-ին կը հիւրընկալէ փոխախոյեան «Լիվերպուլին»:

Տարուայ Լաւագոյն Դարպասապահի Մրցանակի 10 Հաւակնորդները

France Football պարբերականը հրապարակած է տարուայ լաւագոյն դարպասապահի մրցանակի (Լեւ Եաշինի անուան) հաւակնորդներու տասնեակը: Յուցակին մէջ են Ալիսոն Պեքերը («Լիվերպուլ», Պրագիլ), Տիբօ Կուրտուան («Ռեալ», Պելճիգա), Էտերսոնը («Մանչեսթեր Սիթի», Պրագիլ), Մանուէլ Նոյքերը («Պաւարիա», Գերմանիա), Եասին Պոնոն («Սեւիլիա», Մարոքքո), Էտուարտ Մենդիս («Չելսի», Սենեկալ), Միկ Մենիանը («Միլան», Ֆրանսա), Եան Օպլակը («Աթլետիքո», Սլովենիա), Քելին Տրապը («Այնտարխտ», Գերմանիա), Ուգօ Լիորիսը («Թոթէնհէմ», Ֆրանսա): France Football այս մրցանակը սահմանած է 2019-ին: Առաջին դափնեկիրը եղած է Ալիսոն Պեքերը:

Անչելոտին Նշած է ԱԱ-2022-ի Նախընտրեալները

Սպանիոյ ախոյեան եւ Ախոյեաններու Լիգայի գաւաթակիր Մատրիտի «Ռեալի» իտալացի գլխավոր մարզիչ Կառլօ Անչելոտին նշած է 2022թ. աշխարհի առաջնութեան նախընտրեալները: «Հիմա ուժեղագոյն հաւաքականներն են Պրագիլն ու Ֆրանսան: Յետոյ Արժենթինան է, որու կազմին մէջ Մեսին դարձեալ տարբերութիւն կ'ապահովէ: Աշխարհի առաջնութիւնը Քաթարի մէջ տեղի կ'ունենայ Նոյեմբերի 20-ին եւ կ'աւարտի Դեկտեմբեր 18-ին:

ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆԻ ՀՆՉԱԿԵԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՒՈՒԹԻՒՆԸ

Շարունակուած էջ 12-էն

ներկայացուցիչ՝ Մարտիրկ Սարուխանեան (ճարտարագէտ) եւ երեք ամիս հոն մնալով՝ տեղւոյն կազմակերպութիւնը զօրացնելէ յետոյ կ'անցնի վան, երեք ընկերներով: Կովկասէն թաւրիզ եկած հնչակեաններէն Յակոբ Ղազարեան եւ կիներ կը վերադառնան Թիֆլիս: Երրորդ ընկերը՝ Մելքոն Ասլիբէկեան քիչ ետք անոնց կը հետեւի: Կուսակցութեան գործունէութեան

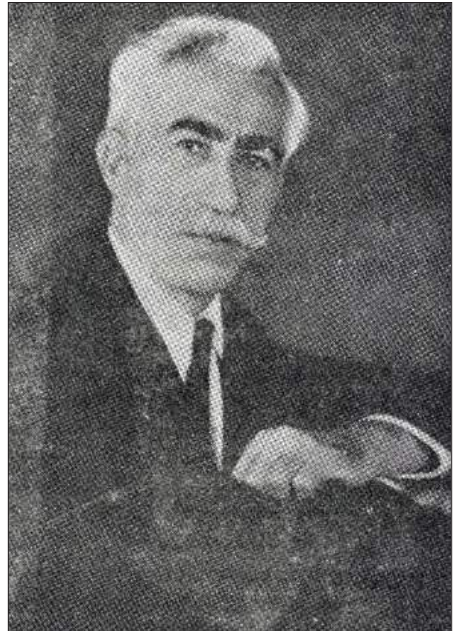
ամբողջ ծանրութիւնը կը մնայ Ռաֆայէլի եւ Ատրպետի վրայ: Տարի մը ետք նոր խումբ մը կը կազմուի եւ Հայկ Խաթալի առաջնորդութեամբ կը ղրկուի կրկին վան: Այս թուուցիկ խումբերը աւելի քարոզչական եւ խանդավառութիւն ստեղծելու նպատակներով է որ կը ղրկէին վան, բարձրացնելու համար տեղացիներուն բարոյական կորովը եւ զանոնք ինքապաշտպանութեան մղելու առաջադրութեամբ, ինչ որ՝ բաւական արդիւնաւէտ կ'ըլլայ: Այս խումբին գինման եւ ճամբարդութեան համար անհրաժեշտ ամբողջ գումարը, չորս հարիւր հնչուն ոսկի, կը հոգայ Ատրպետ իր անձնական միջոցներով:

1895ին Պարսկաստանը կ'երթայ Օրուք ժիրայրի գինակիցներէն թիֆլիսեցի Յուրայ Սարկաւազը, որ քանի մը տարի մասնակցած էր Հնչակեան շարժումներուն եւ ունէր լայն փորձառութիւն ասպատակային կռիւներու մէջ: Սարկաւազը կ'անցնի Խոյ եւ Սալմաստ գաւառները եւ կը կազմէ զօրաւոր մասնաճիւղեր, որոնց շուրջ կը համախմբուին զանազան տեղերէ հոն հասած Հնչակեան կամաւորներ: Երբ կը տարածուի լուրը թէ Պարսկաստանի վրայով կարելի է ըլլայ թուրքիա մտնել, ամէն կողմէ հայրենասէր երիտասարդներ, իրենց միջոցներով կը դիմեն Երկիր անցնելու մտադրութեամբ: Սարկաւազ կը յաջողի այդ երիտասարդներէն կազմել 70 հոգինոց զինեալ խումբ մը, որ 1896 ին կը փորձէ դէպի վան շարժիլ: Խումբը կը կոչուէր «Շանթ» եւ ղեկավարն էր Մելքոն Ասլիբէկեանց, որ վերադարձած էր Կովկասէ, իսկ իրեն օգնական ունէր Սեդրակ Բանուորեանը: Խումբին ճամբու կարգադրութիւններուն համար թաւրիզէն Սալմաստ կը մեկնի Ռաֆայէլ, իսկ զբաւական բոլոր հոգը իր վրայ կ'առնէ Նազար Ղուկասեանը, հաւատաւոր հնչակեան մը, հայրը՝ Վահան Ղուկասեանի, որ ծանօթ է Վահան Մարսեան՝ կուսակցական անունով: Խումբը կը հասնի մինչեւ

Պագիտա լեռը, ուր նահատակուած էր Մարտիրկ խումբը: Հոն կը հանդիպի քրտական խումբերու, որոնց հետ երեք օր բուռն կռիւներ կ'ունենան: Խումբը կը կորսնցնէ 15 զինուոր. տեսնելով որ անկարելի պիտի ըլլար պաշարման շղթան կտրել (մանաւանդ որ սոսկալի ձիւնի կը բռնուին) խումբը կը վերադառնայ Սալմաստ:

Քիչ անց թաւրիզ կը հասնի Փարամագ, կը վերակազմէ հնչակեան արշախումբը եւ Սալմաստի գծով վան կ'անցնի: 1903ին թաւրիզի Արամեան դպրոցի տեսչական պաշտօնի կը հրաւիրուի Ռուբէն Խանազատ, իբր ուսուցիչ՝ Ատրպետը, իրենց հետ հոն տանելով կուսակցութեան գաղափարաբանութիւնը, եռանդն ու հաւատամբը: Նոր մղում կը ստանայ ո՛չ միայն կուսակցական, այլ՝ ընդհանրապէս թաւրիզի հասարակական կեանքը: Բացի դպրոցական աշխատանքներէն, Խանազատ դասախօսութիւններու շարքով մը կը լուսաբանէ Հնչակեանութիւնը:

1903ին Պարսկաստան կը վերադառնայ Ալէքսանդր Տէր Վարդանեանը, որ Գէորգեան ձեմարանը աւարտելէ յետոյ կը նշանակուի իր ծննդավայր Մարաղա քաղաքի վարժարանի տնօրէն եւ կը մնայ երեք տարի: Տէր Վարդանեան կը զօրացնէ նախապէս կազմուած՝ բայց գրեթէ կազմալուծ՝ Մարաղայի մասնաճիւղը, կը հաստատէ խմբապետական դրութիւնը եւ վարչութիւնը կը կազմուի հետեւեալներէն. Աբգար Աբգարեան, Միսաք Աֆթանդիլեան, Մինաս եւ Արտակ Աղաբէկեան եղբայրները, իսկ ինք՝ ընդհանուր ղեկավար:

Ալէքսանդր Տեր Վարդանեան

Կարճ ատենուան մէջ այս մասնաճիւղը շատ կենսունակութիւն կը ցուցնէ եւ առաջին հերթին դրամական լայն օժանդակութիւն կը հասցնէ թէ՛ Կեդրոն եւ թէ՛ թաւրիզի Գործադիրին:

Դպրոցի ուսուցչական խումբը կը կազմուի ամբողջապէս հնչակեաններէ որոնք իրենց կազմած դասախօսութիւններով՝ հասարակական կեանքը բոլորովին կը կերպարանափոխեն: Դպրոցէն ելած շրջանաւարտները մեծամասամբ

Յեղասպանագէտ Վահագն Տատրեան

Շարունակուած էջ 7-էն

այնպէս կատարելագործեցին եւ ինք անձնապէս վեց զիրքեր հրատարակած է Հայոց Յեղասպանութեան մասին:

Ժամը հասաւ մետալի տուչութեան, հրաւիրուեցաւ մեծարեալի ընտանիքը, Միութեան Գործադիր Յանձնախումբի ատենապետ՝ Տոքթ. Մուրատ Քէօզքէր, Տոքթ. Յովհաննէս Գուլակ Աւետիքեան, Միութեան նախկին Ատենապետ՝ Սիմոն Աճրիլաչ, Գործադիր Յանձնախումբի քարտուղար՝ Սերժ Պուլանըքեան եւ Փրօֆ. Օշին Քէշիշեան որպէսզի կատարեն մետալի տուչութիւնը:

Խօսք առաւ Տոքթ. Մուրատ Քէօզքէր նշելով թէ «իրեն համար մեծ հաճոյք կը պատճառէ ճանչնալ Փրօֆ. Րիչըրտ Յովհաննիսանի գործը Հայոց Պատմութեան, Հայոց Յեղասպանութեան, յատկապէս Հայաստանի առաջին Հանրապետութեան փառահեղ աշխատանքին համար:

Կ'ըլլային հնչակեաններ: Ատոցմէ կ'արժէ յիշել Աւետիս Միքայէլեանը, որ հետագային դարձաւ Կամիլտերի Պարսկաստանի ներկայացուցիչը՝ «Սուլթագատէ» ծածկանունով:

Ձանազան տարիներուն եւ զանազան առիթներով Մարաղա այցելած են Հնչակեան կարեւոր դէմքեր, ինչպէս՝ Յակոբ Արծրունի, Վահան Մամիկոնեան (Կեդրոնի անդամ), Ռաֆայէլ Մովսիսեան եւ ուրիշներ:

Յուշագրութեան մը մէջ կը յիշուի որ Մամիկոնեանը դիմաւորելու համար՝ Սագունի, Աչըզպաշեան, Մուրատ եւ Վրէժ անուններով 60 հոգինոց հնչակեան հեծեալ զինուորներու չորս խումբեր, քանի մը ժամուան ճամբայ կտրած եւ Կեդրոնի

Փրօֆ. Յովհաննիսեանը արդարադատութեան, հայկական արդարադատութեան ախոյեան է: Մենք կը պատուենք զինք եւ կը մաղթենք իրեն երկար ու առողջ կեանք:

Փրօֆ. Յովհաննիսեան ստացաւ «Պոլսահայ Միութեան «Վահագն Տատրեան Ուսումնական Յեղասպանութեան Շքանշանը 2022» ձեռամբ՝ Տոքթ. Մուրատ Քէօզքէրի:

Շնորհաւորանքներով եւ աղօթքով ու Պոլսահայ Միութեան հանդէպ գնահատանքի խօսքերով փակուեցաւ զիշերը: Ձեռնարկի աւարտին տեղի խմբային լուսանկարչական պահ, որուն յաջորդեց պատշաճ հիւրասիրութիւն ուր ներկաները իրար հետ ունեցան մտերմիկ զրոյցի պահեր:

Նշենք թէ Նիւ Եորքի մէջ մահացած Միջազգային հեղինակութիւն վայելող Փրօֆ. Վահագն Տատրեանի աճիւնը տեղափոխուած է Հայաստանի Հանրապետութիւն:

ներկայացուցիչը ընդունած են:

Սալմաստի եւ վանի գծին վրայ աննկուն գործիչ մը եղաւ նաեւ Ասօն (Տիգրան Օտեան), բնիկ վանեցի՝ ստացած էր հայեցի լաւ կրթութիւն: Գրիչն ու գէնքը անոր անբաժան ընկերները եղան՝ մինչեւ վերջին շունչը: Պարսկաստանի բարձր գանակաւ խումբերուն Երկիր փախադրելու գործին՝ քրտնաթոր աշխատանք նուիրեց ան: Եղաւ նաեւ լաւագոյն հնչակեան մտաւորականը, որ իրապաշտ գրական գործեր տուաւ Հայութեան:

Ասօն նահատակուեցաւ հնչակեան քսան կախաղաններու վաղորդայնին՝ իբրեւ հետեւող անոնց հակաթիթի հատակաւ ծրագիրներուն:

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԿՏՐՕՆ

Yes, I wish to subscribe to Massis Weekly

Enclosed a check for (one year)

* \$50,00 * \$100,00 (first class) for USA

\$ 125,00 (Air Mail) for Canada.

\$ 250,00 (Air Mail) Overseas.

Name: -----

Address: -----

City: ----- State:----- Zip Code:-----

Country: -----

Tel:-----

Email: -----

ԱՎՔԻՆՍԱՆ ՍԱՂԹԱՆՔ
«Մասիս»ի հաւատաւոր ընթերցողներէն Տիկին Անգինէ Աջապահեան, տնային արկածի հետեւանքով հիւանդանոց փոխադրուած է: Կատարեալ եւ շուտափոյթ ապաքինում կը մաղթենք իրեն:

ARMENIAN INDEPENDENCE DAY Festival

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՆԿԱԽՈՒԹԵԱՆ ՕՐՈՒԱՆ

ՓԱՌԱՏՕՆ

SUNDAY, SEPTEMBER 18, 2022

STARTING AT 11:00AM

VERDUGO PARK / GLENDALE

1621 CANADA BLVD, GLENDALE, CA 91208

ORGANIZED BY

NOR SEROUNT CULTURAL ASSOCIATION

EVENT HOST
LILIT SARGSYAN

ARMENIAN
FOOD

KIDS
GAMES

LIVE
MUSIC

FREE
ADMISSION

ART
EXHIBITION

ՄՈՒՏՔԸ
ԱԶԱՏ

To reserve your vendor booth, please call Nor Serount Cultural Association
Ձեր կրպակները ապահովելու համար, հեռաձայնեցե՛ք՝ Նոր Սերունդ Միություն

(818) 391-7938